

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akkaba

İnönü — Do, Re, Mi, Fa, Soool!...
Alian — Lâ, lâ, lâ, lăăăă!...

ARKA ARKAYA
2 BÜYÜK ÇEKİLİŞTE

35019

TALİHLİYE

7 MİLYON LİRALIK İKRAMIYE

yalnız

İŞ BANKASINDA

TÜRKİYE **BANKASI**

en fazla ikramiye veren Bankadır

SIYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :

Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :

Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :

Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Şemsi Belli, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Hüseyin Korkmazgil, Burhan Esen, Yaşar Özen, Kenan Akıncı, Baha Oral, Rauf Ulukut.

ÇEVİRGEN AİLESİ :

Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç.

KARİKATÜR AİLESİ :

Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Nihar Tüblek, Cafer Zorlu, Bülent Şeren, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ.

Yazı işlerini fiilen idare eden :

Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :

Ercan Matbaası

Kapak baskısı :

Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Flatu : 100 kurustur.

İDARE YERİ :

Divanyolu Klodfarer

caddesi, No. 8 - 10

Daire : 3.

Telefon : 22 18 11

İLÂN FIATI :

Kapak içi, santim 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Cilt : 3 — Sayı : 73

20 Aralık 1962

YIL : 41

Bu gazete Basın ahlakı Yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

AKBABA

Kelle İsterim!

Ş U C.H.P. nin manzarasına bakınız: Parti değil, kıymetler, şöhretler mezarlığı!

1938 denberi, servilleri her gün sıklaşan bir siyasi ölümler dünyası var. Adı: Cumhuriyet Halk Partisi!

Atatürk'ün yetiştirdiği bütün değerler bu politika Karacaahmedinde yatıyor: Recep Peker, Şükrü Kaya, Saffet Arıkan, Hasan Âli Yücel ..

Bir de, Çanakkale türküsündeki canlı şehit gibi «ölmeden mezara konanlar» var: İşte Nihat Erim, İşte Kasım Gülek, İşte Avni Doğan...

Acı gerçeği biraz şaka ile tatlandıralım:

Erzurum Vallsi, astığı astık, kestiği kestik bir zorlu kişiyim... Gazaba geldi mi, darağacını kurduruyor!

Aylardır defterdarsız kalan vilâyete, hükümet, gönderecek adam bulamazmış...

Derken, günün birinde, zekâsına, uysallığına güvenen biri: «Ben giderim» der.

Tez elden tâyin emrini çıkarırlar, adam katır sırtında yola revan olur... Artık yol, kaç gün, kaç gece sürdüyse, bir sabah, ortalık ışıırken

şehre girer... Girer ama, ilk karşılaştığı adam, ipte sallanan, beyaz gömleklili, kır sakallı bir asiktir. .

Yavaşça zaptiye sokulup sorar:

— Ki bu?

— Müftü efendi...

— Neye asıldı?

— Valli paşanın rüyasına girmiş!.. Hemen dizginleri çekip yüzgeri eden defterdar:

— Ben, der, valiyi idare ederim ama, rüyasını edemem!..

Galiba bu korkuyla olacak, C.H.P. nin kırk yıllık iki savunucusu, Yakup Kadri ile Falih Rıfkı, ne olur, ne olmaz, İnönü'nün rüyasına girmeden istifayı verdiler!

İnsan merak ediyor: Sayın İnönü, bu akıllı, bu temkinli, bu hesaplı devlet adamı, Atatürk'ten ayrılalı, hem kendi başına, hem partisinin

başına gelenlerin nedenini hiç düşünmedi mi? Hiç düşünmüyor mu?

1950 seçimlerini, iktidarın bütün yetkileri elindeyken, âdeta toptan kaybetti.

1954 seçimlerini, dört yıllık iktidarın yıpratmış bir partiye karşı, daha büyük bir yenilgiyle, daha toptan kaybetti.

1957 seçimlerini?.. Yine kaybetti!.. Nihayet, ihtilâl ötesi bir seçim gördük. C.H.P., on yıllık muhalefetin üstün gücüyle bu seçime giriyordu. Karşısında, başı ipte sallanan bir partinin cellât artığı, zindan artığı, perişan gövdesi vardı...

İşte Sayın İnönü, son seçimleri de bunlara karşı kaybetti!

Şimdi, bir elial Y.T.P. nin, öbür elini C.K.M.P. nin omuzuna dayamış, ayakta durabilmek için «Atatürk devrimlerinde retuş yapılabileceğini» bile söylerken, sırtını da Haysiyet Divanına dayamış, ferman buyuruyor:

— Cellât!.. Kelle isterim!

İkinci Dünya Savaşının kansız kahramanı İsmet Paşayı, politika savaşında kan tuttu!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Gelecek Hafta :

Vılbaşı sayısı
28
SAYFA

— Abi, baksana şuna, benimle gelmiyor!

E MEKLİLERİN toplanıp akşam kadar cimdali oynadıkları Meşveret kiraathanesinin kapısı açıldı. İçeride üç kişi vardı. En önde Kasım Gülek vardı, onun arkasından da Avni Doğan'la Nihat Erim geliyorlardı. Tezgâhın yanındaki masada oturan Bağrıyanık Mestan, kahvenin yeni zivaretçilerini görür görmez yerinden fırladı:

— Vay Kasım abicim, dedi, hoş gelmişsiniz, sefalar getirmişsiniz... Siz de buyurun Avni abi... Bizim kahveye şeref verdiniz vallahi... Hangi rüzgâr attı böyle?...

Gülek, gülümsüyerek cevap verdi: — Keşileme...

Sonra da kahvedekilerin ellerini teker teker sıkıma basladı. Erim'le Doğan, etraflarına hakmıyorlardı. Mestan, kendi oturduğu masayı işaret ederek:

— İsterseniz şöyle buyurun, dedi. Bu kahvede herkes kendine bir masa peyler. Siz de bir tanesini seçin de, her daim gelince oraya oturunuz. Artık hep beraber bu kahvede halli hamur olacağız.

Avni Doğan Erim'e:

— Haydi söyle oturalım, deddi.

Mestan, Erim'e sokuldu:

Nihat Abimiz, dedi. Soğuktan geliniz. Birer sıcak çayımızı için barı...

— Pekli içelim, dedi Avni Doğan...

Mestan kahve ocağına seslendi:

— Reeeeeee!.. Kıyırık Recep!..

Bizim masaya üç tane çay yap.

Tavşan kanı olsun...

— Lebbek abicim...

Avni Doğan:

— Benimki orta şekerli kahve olsun... Yorgunluk alır...

— Başüstüne abicim... Reeeeeee!..

Avni abınki kahve olsun...

Kasım Gülek, herkesin elini teker teker sıktıktan sonra, ötekilerin bulunduğu masaya geldi, bir iskemle çekip oturdu. Elini, masanın mermeri üstüne dayadı. Mestan, cigara paketini çıkarıp misafirlerine ikram ederken:

— Geçmiş oldu be Kasım abi, dedi. Nedir bu işler böyle?.. Biz bunun girdisini çıkıtsını pek o kadar iyi anlayamayız ama, gene de bir haksızlık varmış bu işin içinde...

Gülek, tatlı tatlı güldü:

— Politikada olur böyle şeyler.. dedi. Bu konuda yurttaşlar ne diyorlar?..

Mestan ensesini kaşdı:

— Şey vardı bir tane burada... Emekli öğretmen... Çok gazete okuduğu için bu işlerden de iyi anlıyor. O söylemişti evvelsi gün... Aynı Demokrat parti de böyle olmuş. Hani Demokrat partinin başkanı Adnan Menderes vardı ya...

İşte o da son zamanlarda böyle işler yapıya kalkmış... Partinin içinde iki lıkırdı konuşulmasını izin vermezmiş... Üstelik «demokrasi budur» diyerekten de dayatmış Kasım abi, biz bu demokrasi lâfını seneler senesi duyuyoruz... Bu demokrasi esas ne mânaya geliyor?

— Halkın halk için halk tarafından idare edilmesi demektir...

— Abicim, kusura bakma ama, bu lâflar galiba işin yutturma tarafı... Neden dersin, bir şey değişmiyor ki memlekette... Pahahlık o pahahlık... Yoksulluk o yoksulluk... Bakıyorsun bir kavga, bir dövüş... sen in, ben çıkayım gürlütüsü, mitingdi, seçimdi, şuydu buydu... Sonunda bir de bakıyorsun ki, gitti Gülsüm, geldi Gülsüm... Hani, bizim cebimize bir seferinde iki çeyrek fazla girse, ses etmiyeceğim. Biz olduğumuz yerde kalıyoruz... Sırf başımızdaki nöbetçiler değişiyor... Nasıl iştir bu?..

Avni Doğan:

— Tamam, dedi... Bu arkadaşın hak hukuk meselelerine aklı eriyor.

İşte kardeşim, biz halkın yararına bir idare kurmak istiyoruz. Bizi partiden çıkarıyorlar...

— Esas siz İsmet Paşa mı çıkarırdı?..

— İsmet Paşa çıkardı ama, onu da dürttenler var...

— Kim dürtüyor acaba ihtiyarı?..

Erim atıldı:

— Damat...

Mestan söze karıştı:

— Hak bak, bu lâfı ben de çok duydum... Söz temsili sabahın ahçıbaşı İsmet Paşanın yanına gelip «İspanak mı pişireyim, yoksa kereviz mi?» diyormuş. O da «damat neye karar verirse onu yeriz» diyormuş.

Gülek:

— Tamam, dedi... Zaten Paşanın midesi de ondan bozuluyor...

— Yaaa, öyleymiş, diye ekledi Mestan... Hatta İsmet Paşanın yakınları Paşaya: «damat damat, gel sen şu damadı dama at» diyorlarmış... Bunu siz de duydunuz mu?..

— Ben duydum, dedi Erim...

— Pekli şimdi ne olacak abiler?..

Doğan ekledi:

— Belki de parti çökecek...

— Çöksün be abicim. Bu kadar hurda bina, bizim mahallede olsa, Belediye gelir yıkar... Temeline kadar cürümüş yani... Bizim rahmetli büyük peder öyle söylerdi. «Tezgâha çok girip çıkan geminin umurgası aşınır» derdi... Bu Halk Partisi de öyle... Nuhu Nebiden kalma ne kadar politikacı varsa orada toplanmış... Söz temsili eski İsmet Paşanın zamanından Demokrasiye geçerken, baktık ki bu adamlar kalafata girmişler. Sonra demokrasi oldu muhalefete geçince bir kalafat daha gördüler. Sonra İki Meclis icat olunca, bir kalafat daha... Demek ki, tezgâhtan çıkma yeni bir adam yapamıyoruz. Eskileri ters yüz edip tekrar giyiyoruz...

Gülek, önüne bırakılan çaydan bir yudum alırken:

— Düzeliir bunlar herhalde düzeliir, dedi...

— Hay ağzım öpeyim Kasım abi, diye Mestan ekledi.

— Hayır ben hiç bir şeye içerlemiyorum. Haysiyet Divanındakilere çok kıyıyorum. Divanın Başkanı bile, eski Demokrat partili...

— Eeeee, bu dünya böyledir Kasım abicim. Bakarsın yarın devir değişir... Seni bugün partiden çıkarırlar, gene senin elini öpmek için parti binasında kuyruğa girerler...

Onların konuşmalarına kulak bartaanlar, yavaş yavaş etraflarına toplanıyorlardı. Masanın çevresi kalabalıklaşmaya başlamıştı. O sırada kahvenin kapısı açıldı. Boynunda keten helvası tenekesiyle, içeriy beyitçi Osman girdi. Girer girmez de nârâyı patlattı:

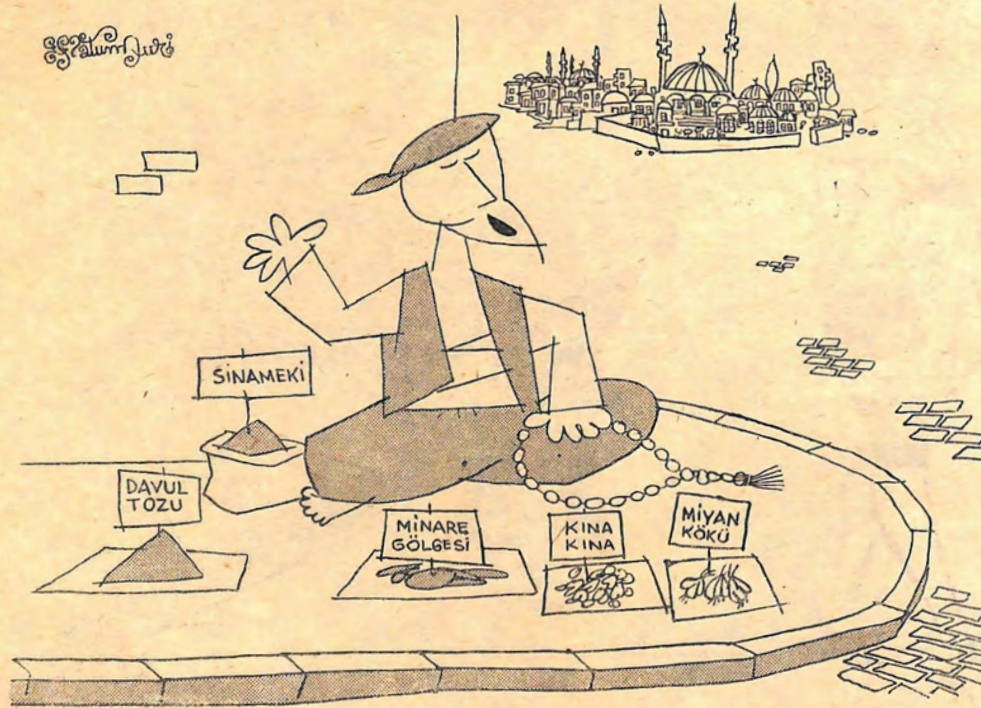
— Keten helvaaaaaam!..

Onun sesini duyan Mestan hemen eliyle işaret etti:

— Osman!.. Sokul buraya...

Hemen ayağa fırladı. Osmanın eline bir şey tutuşturdu. Kulağına

Piyasaya bayat ilâç sürülüyor. (Gazeteler)

— Tazesi buradaaa!..

da bir iki söz fısıldadı, Keten helvacı gülerek sokuldu:

— Selâmünaleyküm abller, geçmiş olsun, dedi.

Gülek, hemen helvacının elini sıkıttı:

— Eyvallah ağam... Gel otur bakalım...

Mestan söze karıştı:

— Oturmasın abi... Oturmasın da, bir iki beyit düzüversin bize... Oğlum Osman... Bu abiler Halk Partisinden çıkartılan abilerdir. Beyin adı Nihat Erim, bu beyin adı da Avni Doğan... Bu abimizi tanırısın herhalde... Kasım Gülek... Bunları Halk Partisinden haksız yere çıkardılar. Onun için sen abilerimizin göynünü hoş ediver bakalım...

Osman, boynuna asılı keten helvası tenekesini masanın üstüne koydu. Kenarından küçük bir kâğıt kopardı. Kutunun kapağını da açtı. Kâğıda ketenhelvası doldururken, beyitine de başladı:

Çok sayın büyüğümüz Kasım Gülek Çoğunun dili, bir karış kürek, Yakında onlar ağlarken biz gülek, Vay ne ipek keten helvam...

Doldurduğu kâğıdı Kasım Gülek'in önüne bıraktı. Bir kâğıt daha çekip ona da helva koyarken Nihat Erim'e döndü:

Çok sayın büyüğümüz Nihat Erim, Sen bu işde biraz dişini sık derim, Gelecek seçime kadar Allah Kerim Vay ne dilber keten helvaaaaaam!.

Masada oturanlar da gülüşüyorlardı. Osman, üçüncü kâğıda da helva doldururken Avni Doğan'ın önüne geldi:

Çok sayın büyüğümüz Avni Doğan, Seni bugün için partiden koğan, Kendi kuyruğuna bağlıyacaktır soğan Vay ne güzel keten helvaaaaam!...

Osmanın beyitlerine hepsi gülüyordu. Gülek, masanın yanında duran boş iskemlelerden birini çekerek Osman'a uzattı:

— Gel bakalım şöyle otur hemşerim, dedi... Senin sol ayağındaki mafsal ağrısı nasıl oldu... Geçmedi mi daha?..

Adnan VELİ

İnönü — Görüyorsunuz ya çocuklar, Demokrasi yolunda durmadan ilerliyoruz!

DAVA PARTİSİ

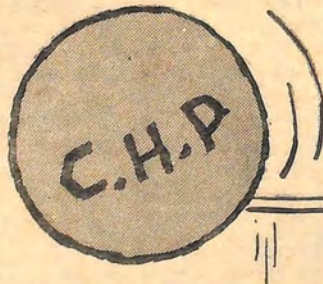
A dalet Partisi büyük kongresi, Ankarada toplan-
dı ve dağıldı. Ama, eğlencesi epeyi devam ede-
ceğe benzer.

Kongre başkanlığına seçilen Mümtaz Tarhan:
«İstanbuldan akşam geldim; kulis yapmadım, kon-

greyi bitaraf idare edeceğim» açıklamasını yapar-
ken, delegeler bir ağızdan haykırmağa başladılar:
«Biz, dâva partisiyiz, biz, dâva partisiyiz!»

Gidi köftehorlar!... Dâva'nın «D» sini, parti-
nin «P» sini alıp rozetlerinize takar mısınız?...

— Pışışşt!...

«Bana bir istinad noktası verin, dünyayı yerinden oynotayım!» (Arşimed)

BALIKÇI'NIN SAVUNMASI!

Naci Sadullah

İKİNCİ Cihan Harbi içindeyiz. Ben «Merzifon» da askerim. Orduda izinler kaldırılmış.

Fakat «Havza» yla «Tokat» arasındaki havaliyi harâbeye çeviren büyük zelzele, beni de yıkıntılar altında bırakıp sakatlayınca, bir ay hava değişimi vermişler. Ben de bir avuçta alçı, bir elimde baston, biraz dinlenmek timidiyle, doğduğum şehri, «İzmir» i boylamışım... Sen misin dinlenmek isteyen? Daha total ayağımı İzmir ritimına basar basmaz:

«— Haydi cezaevinde!..»

Demezler mi?

«— Ne var?

«— Hiç sorma... Koş...

«— Yahu ne var?

«— Senin «Halikarnas Balıkcısı» nı nasıl attılar... Adamın hâli perişan... Geleceğini duymuş, dört gözle bekliyor...

«— Niçin atmışlar hapse?

«— Hükümetin «Şahsiyet-i mânevîye» sine hakaret etmiş!

«— Halikarnas Balıkcısı ha? Ya bu onun hükümetle ne alış veriş var?

«— Ne bilelim biz? Git kendisinden sor!..»

Böylece, o zaman İzmirde kurmuş bulduğum yuvacığa uğramadan, doğru cezaevini boyuyorum.

O gün, demir parmaklıklar ve tel örgüler arkasında kurşına getirilen biçare «Halikarnas Balıkcısı» nın perişanlığını bin sene yaşasam unutamam. Fakat «Balıkcı» nın hali ne kadar perişan idiyse, uğradığı cezanın daha doğrusu görünmez kazanın - hikâyesi de en az o nispette komikti.

«Balıkcı» o sıralarda, üçü de ilkökulu henüz bitirmiş - ikisi kız, biri oğlan - üç çocuğunu orta mektebe vermek için, «Bodrum» dan İzmir taşınmış, o şehrin «Göztepe» isimli «ağında, benim doğduğum evde oturuyordum.

Bundan yüz yıl evvel yapılmış o oca konak, o zamanlar, yüz adım edeki elektrikli tramvay caddesinin medeniyetine bir asır uzak bulunuyordu: İçinde yaşayanlar, sularını kuyudan çekiyorlar ve ışıklarını gaz lambasından alıyorlardı.

Fakat gaz da «mum» da, İkinci Cihan Harbinin meşhur «karaborsa» sında... Bir kaç gece üstüste ev zindan kesilince, «Balıkcı» nın eşi, her insan gibi, bayrakları açtırmış:

«— Karaborsada gaz da varmış, mum da varmış. Berber Besim efendi. Rumeliden gelmiş, İzmir'de «karaborsa» yı bulabiliyor da, sen neden bulamıyorsun? «Bak onların «vine! Her yer karanlık, pür nur o mevki!» Sen erkek değil misin? Sen baba değil misin? Sen koca değil misin?.. Son defa söylüyorum sana: Şayet bugün de «karaborsa» yı bulamazsan, akşam eve gelme... Vallahi, billâhi fena oluruz!..»

Bizim «Balıkcı», bu ağır zılgıtı yiyip, bu kesin ihtaratomu aldıktan sonra, sokağa uğrayınca, o gün ne yapıp yapıp «karaborsa» yı bulmaya azmetmiş...

Fakat, Sovyet casusları tarafından Rusya'ya kaçırılmasından korkulabilecek kadar atom bilgisine sahip olan, fakat binbir bilginin, binbir tecrübenin yıllar boyu tecrübesiyle

yüzü çizgi çizgi haritalaşmış bu oğun adamın «karaborsa» yı bilmesi, onu açık bir pazarmış gibi sormaması mümkün mü?

Bu sorunun karşısında kalanlar, kendileriyle şaka edildiklerinden emin, gülmüşlermiş:

«— Karaborsa mı efendim?.. Şuracıkta... Doğru gidin, sağa sapın... Sol taraftaki üçüncü dükkân... Karaborsadaki büyük tabelayı görürsünüz zaten!..»

Bizim «Balıkcı» da soruları çok candan bir ciddiyetle sorduğu için, alay zannedilen sorusuna verilen alaylı karşılıkları ister istemez ciddiye almaktadır.

Doğru gidiyor... Sağa sapıyor... Sol taraftaki üçüncü dükkâna giriyor:

«— Efendim... affedersiniz: Karaborsa burası mı?..»

Mütebessim ve müstehtez bir cevap:

«— Hayır efendim... ilerde... doğru gidin... sağa sapın... sol koldaki çördüncü mağaza!..»

Bizim Balıkcı, tepeden turnağa küfür kesilmiş:

«— Rezalet efendim... rezalet... Nasıl bir hükümdardır bu?.. «Karaborsa» sının adresini bile bulamıyoruz? Bu yüzden, elimizde paramızla gaz bulamıyoruz... Mum bulamıyoruz... Acaba üstüne oturdukları o koltuklar, o adamların kışkırlarına batmaz mı?..»

Derken, derken, bizim «Balıkcı» nın karşısına, arkasında iki resmi polis duran bir «sivil» dikilip:

«— Buyurun karakola!.. demez mi?

İşte, buyuruş o buyuruş olmuş! Zabıt, mabit:

Hükümetin «Şahsiyet-i mânevîye» sine hakaret! ve zindan!..

Eşi, çocukları dağda karanlıkta ve aç... Çalı, çırpı ateşinde haşlanmış ot yiyorlar!

Ve «Balıkcı», total ayağı ile hava değişimi yapmaya gönderilmiş bana,

demir parmaklıklar arkasından, altmışında çocuk kalmış gözlerinin olanca temizliğiyle bakarak:

«— Kurtar beni buradan!» diyor. Aramızdaki parmaklıkları hangimiz kıralım? O mu, ben mi?..

Balıkcı:

«— Nelerine hakaret etmişim ben onların?.. diye soruyor... «Sen o şahsiyet-i mânevîye dedikleri şeyin ne demek olduğunu biliyor musun?»

«— Bilmiyorum!

«— Peki, biz onun ne demek olduğunu bilmezsek, yarın mahkeme de nasıl savunuruz kendimizi? Sen öğren o «Şahsiyet-i mânevîye» nin ne demek olduğunu... Bir bilen vardır, herhalde!..»

Ben, gözlerim yaşarmış, çaresiz:

«— Peki!» diyorum, ve hükümetin «Şahsiyet-i mânevîye» sini aramak üzere cezaevinden ayrılıyorum!..

★

Mahkeme, mahşer gibi kalabalık oldu.

Durumun komik hikâyesini benim aracılığımla o zamanki «İzmir» baş savcısı rahmetli «Hâtemi» beyden dinlemiş olan hâkimler, «Balıkcı» yı hürriyetine kavuşturmakta kararlı idiler...

Avukat Burat Çınar, ve avukat Nahit Hilmi Velibeye «Balıkcı» nın savunmasını gönüllü olarak üzerlerine almışlardı.

Ve kavlimizce «Balıkcı», mahkeme de hiç konuşmayacaktı!

Fakat hukukî savunmaların mükemmlen yapılarından sonra, hâkim:

«— Sizin bir diyeceğiniz var mı?..» diye usulen kendisinden de sorunca, bizim «Balıkcı» sözlü anlaşmamıza aykırı olarak o «bas» sesi ile:

«— Var efendim!..» diyerek iki nietreye yakın boyu ile, ve o boyu olduğundan uzun gösteren savruk saçlarıyla, bir Everest minyatürü gibi ayağa dikilmez mi?

Ben, o sırada, eteğinden çekemeyecek kadar uzaktayım. Kalbim, bir

çuval incirin berbat edilmesi korkusu ile çarpıyor.

Ve çit kesilmiş mahkeme salonunda «Balıkcı» nın davudi sesi güm-bür güm-bür konuşuyor:

«— Efendim... Bendeniz, mingayrihaddin kendimizinkinden başka, altı adet lisan bilirim.

«Bu hususu, şimdi sizlere övünmek için arzettiğimi sanmayınız...

«Hep bildiğiniz gibi, bendenize isnâd edilen suç: «Hükümetin şahsiyet-i mânevîye» sine hakaretle bulunmuş olmak...

«Bendeniz hükümeti tanımam... Tanımadıklarına hakaretle bulunmak da hiç bir insanın hakkı değildir. Şimdi böyle bir isnat karışısında kalıp da savunmamı yapmak ihtiyacını duyunca, her şeyden evvel o «Şahsiyet-i mânevîye» dedikleri şeyin ne demek olduğunu öğrenmek mecburiyetini duydum.

Araçasından bir şey anlayamayınca, o terimi, biraz evvel bildiğimi arzettiğim yabancı dillerin hepsine birer birer tercüme ettim. Ama yine ne demek olduğunu anlamak imkânını bulamadım! Bu yüzden, bendeniz, hükümetimizin «Şahsiyet-i mânevîyesi» nin nesi olduğunu, neresinde bulunduğunu, ne çeşit bir şey olduğunu bilemediğim için, mahiyetine akıl erdiremediğim suçumdan ötürü kendimi lâyikeyle savunabilmekten âciz kalacağım...

«Fakat, madem ki adına «Şahsiyet-i mânevîye» dedikleri bir şey mevcut, o halde hükümetimizde olduğu gibi, onun bendenizde de bulunması lâzımdır sanırım.

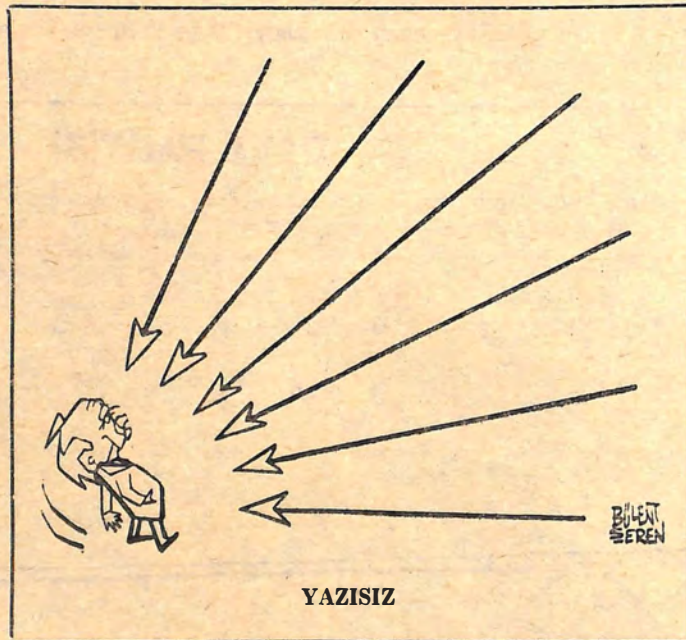
«Gerçi, ne olduğunu, neremde bulunduğunu bilmiyorum ama, beni sizlere jurnal etmiş olanlar herhalde bileceklerdir: Siz lütfen onlara sorunuz, benim «Şahsiyet-i mânevîye» m her ne ise, her neremde ise onu bulsunlar, çıkarsınlar! götürüp «İzmir» in en kalabalık yolu olan «Kemeraltı» caddesine bir kelim gibi sersinler ve hükümetimizin bütün erkânı, onun üzerinden, küçük sularını dökse dökse, büyük şeylerini ede ede geçsinler, böylece kendileriyle ödeşmiş olalım da, dağ başında üç evladım bensiz, açlıktan ölmesin!..»

★

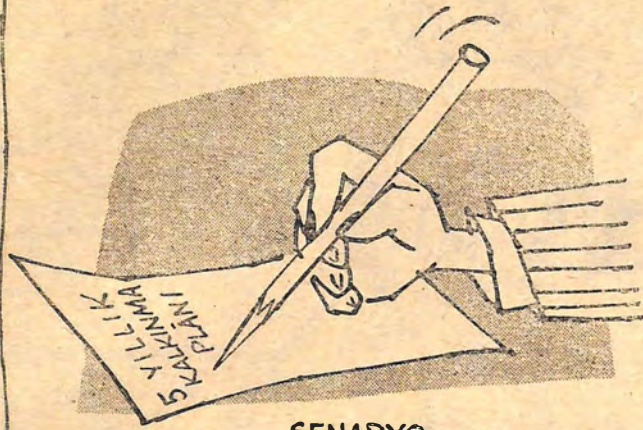
Biraz sonra, «Beraat» olarak verilen kararı candan alkışlayan vatandaşların yüzlerine birer birer baktım:

Hepsi de, gözleri yaşlar içinde güliyorlardı.

Benim de: «Güleriz ağlanacak halimize!» diyen sair en iyi anlayabildiğim gün, o vatandaşlarla birlikte hümgür hümgür ağlayarak katıla katıla güldüğüm işte o unutulmaz gün olmuştu!

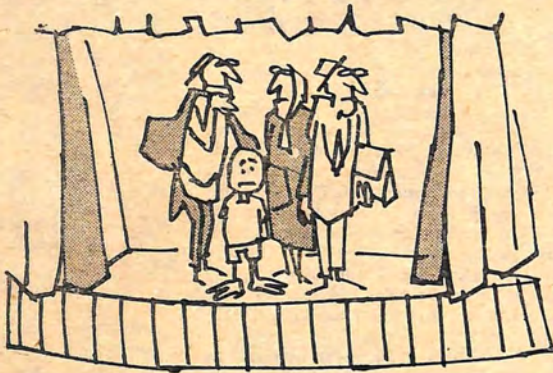
YAZISIZ

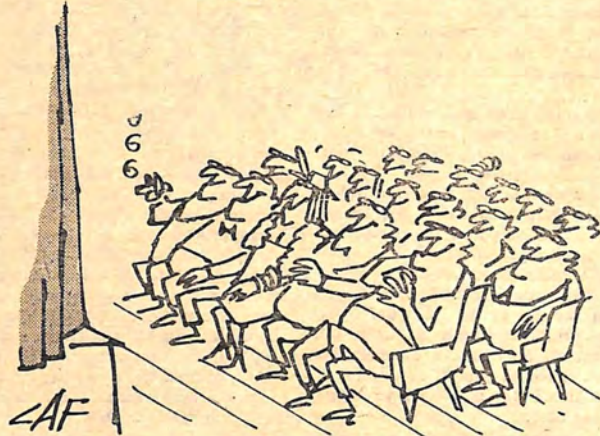
SENARYO

SAHNE'E KÖYAN

OYUNCULAR

SEYİRCİLER

KÜÇÜK Sahne'yi severim: Salon, en arkadaki seyircinin bile sahneyi, sağa sola çalkanmadan görebileceği yumuşak bir yokuştur. Koltuklar rahattır. Müşteri de seçme.. Fıstık yiyene, ciklet çatlatana, perde arası dışarı çıkarken sigarayı içeride yakana ve son nefesi, girerken salona üfleyene rastlamazsınız.

Sonra, adı güzel: Sanatta, küçüklüğü kabul etmek büyüklüktür bence...

Bu mevsim üç kere gittim Küçük Sahne'ye: Tütün Yolu'na, Çikolata Sevgili'm'e.. Bir de yeni başlayan Akın Oyunu'na...

Tütün Yolu'nda, sigara dumanı kalmış gibi boğuldum.

Küçük sahne'de: Üç Piyes!

Evet, evet, sahne mutlaka salon, mutlaka ipek, elmas, süslü kadın ve mutlaka mehtapta aşk değildir. Sahne hayattır. Ama hayat, mutlaka sefalet, mutlaka ah-lâksızlık, mutlaka hayvan duygusuzluğu mudur?.. Bir baba var, pezevenk.. Bir ana var, başkasından çocuk peydahlamış.. Bir kız var, orospu... Ve bir oğlan var, medet Allah... Yerde dört ayak sürünen büyükanne, çalı-çırpı toplamaya çıktığı dağdan dönmeyince bütün alle omuz silkiyor: Ölmüştür!

Bu Amerikalı eser, milyarderler dünyasında buruk bir çeşnidir belki... Ama geçkondılar Türkiye'si ne yapsın böyle hayatın bayatı realizmi?..

Beğendğim tek şey sanatçıların bütün çirkinlikten korkmayan yırtık dudaklı Gülri'z!

Çikolata Sevgili'm'den, dudaklarımdaki kahkahaları yalayarak çıktım... Hoş, tatlı... O kadar!

Hoş ve tatlı iki saat, yaşadığımız acı dünyada az şey mi?..

Bu eserde de bütün sanatçıları beğendim: Başta Çikolata Gülri'z... Sonda, ama sonun da sonunda edebiyat mükâfatını kazanan romancı... Bu genç adam, o çocuksu oyunuyla lise edebiyatında iyi not bile alamaz!

Üçüncü piyes, Aklın Oyunu... Gülmeyen, eğlenmedik... Zaten, tiyatrodan eğlence, kahkaha, bir ziyafet sofrasında hafif bir tatlıdır ancak...

Gülmedik dedim, ama sıkılmadık da... Eğlenmedik dedim, ama bunalmadık da... Belki biraz melodram kokusu vardı eserde... Ol-sun. Güzeldi. Bir mâna taşıyordu. Seyirci, yalnız gözleriyle değil, kafasıyla da izliyordu sahneyi...

Sanatçıları, yine avuçlarımızın bütün şevkiyle alkışladık. Başta, birbirinden uzak mizaçları eşit başarı ile canlandıran Engin Cezzar ve yine eşsiz eş Gülri'z...

Tiyatro, irsiyete daha çok inan-dırıyor beni: Sanat, bu kızın aile kanında var!

Haaa, bir şey, hayır, iki şey daha söyleyeceğim: Timarhane başhekim Ali Yalaz, unutulmaz bir tip yarattı bize... Eski Şâdi'leri, eski Behzat'ları, eski Küçük Kemal'leri aratın-yacak bir ihtiyar profesör tipi...

İkincisi mi?.. Sahne dili!.. Yarıda, bazı beğenerek, bazı gültirek, bazı öfkeyle gazeteyi, dergiyi, kitabı elimizden atarak okuduğumuz yeni kelimeler, yeni deyimler, henüz sahneye çıkacak kadar hayat olmamış... Şu güzellelim «mutlu» bile, kalem yerine dudaktan çıkınca mutluluğumu kaybetti.

Şu «meselâ, mîsal» yerine kullandığımız «örneğin» e gelince, örneğin bir sevlimsizlikti!

Tiyatrosuz Türkiye'de tiyatro var! AKBABA

GECENİN bu saatlerinde eski vapurlar çalışırdı, Dolmabahçe ile Üsküdar arasında... E-mektar araba vapurları... Keleş İbrahim, Üsküdar iskelesinden kovlanmış ne kadar bitirim varsa aldı çevresine:

«Çocuklar!» dedi, «Şu vapura teker teker sızmasak kakırdarız sabaha kadar. Hadi sizi göreyim, kamyon, otobüs... Ne bulursanız atla-

siz çocuklarınız beni fazla etkilemez!...»

«Beni de!» dedi, damadı. Doğrusunu arasanız Ferdi Dölsever'i de fazla ırgalamazdı ya... Ama bunu kimseye açıktan açığa söyleyemezdi. «Kimsesiz Çocukları Korumak Derneği» ne seçenler bir şeyler düşünmüş olacaktı elbet. «Yooo!» dedi, «Öyle söylemeyin! Bu memlekette tam kırk bin sahip-

KİM BU ADAM

yın içine. Alt salonda buluşuruz. Açın gözünüzü, bu vapurun biletçisi anasının gözüdür, piyastos olmayın sakın!»

Alt salonda kanapelerin altlarında çeyrek saat sonra buluştu, tam sekiz tane fırlama!.. Yerde yatıyorlardı... Ne de olsa salon çok sıcaktı. Atılmış bir de izmarit geçse ellerine, keyiflerine diyecek yoktu. Neredeyse yolcular da düşerdi üçer, beşer...

Vapur ağırdan aldı voltasını. Kabataş'a yaklaşınca Keleş İbrahim: «Sakin ha!» dedi, «Çıkmak yok dışarı, sabahçıyız!..»

Kanapelerin üstünde oturanlar, uykulu uykulu kalktılar. Hiç kimsenin, altlarında yatan bu fırlamalar-
oan haberi yoktu.

Dolmabahçe iskelesi daha da şenlikli idi. Arabalar daha boldu, yolcular da ona göre... Hem daha varlıklı... Hani sigaranın da kötüsünü içmezlerdi bu taraftan binenler. İlk atılan izmarite yapıştı İbrahim: «Boğaziçi ulan bu!» dedi, yavaştan. Tilkî Sait:

«Uzat!» dedi, «Bir de ben çekeyim!»

Kanapelerin altından bol dumanlar yükseldi yukarı. Kanapelerin üstündekiler olandan bitenden habersizdi. Ferdi Dölsever:

«Nasıl çocuklar!» dedi, «Eğlenebildiniz mi?»

«Caz, mükemmeldi!» dedi Jale.

«Kaç para eder!» dedi ablası, «İyi bir Twist seyretemedik!»

Nişanlısı:

«Anlıyorum ne demek istediğini!..»

Babası işe sosyal bir anlam vermek için:

«Siz işin öneminin farkında değilsin!.. hâlâ!» dedi, «Biz bu baloyu, Sevil, Twist yapсын diye tertiplemedik!»

«Babacığım!» dedi, «Sizin sahip-

siz çocuk var. Hem de şu soğuk kış gecesinde Köprü altlarına, vapur iskelelerine terk edilmiş kimsesiz çocuklar... Onların kurtuluşu için tertiplenen bu balo, Derneğe kaç bin lira para bıraktı biliyor musunuz? Tam otuz bin lira!»

«Bravo başkan!» Oğlu Metin: «Fena da eğlenmedik babacığım!» dedi, «Sevgi böyledir! Hiçbir şeyi beğenmez! Caz da mükemmeldi, program da... Hele Nerrin Seval'in öpücük arttırması... Doğrusu çok heyecanlı oldu...»

«Bu öpücük ne bıraktı biliyor musunuz? Tam sekiz bin lira!»

«Öpülecek yanak da olsa bar!»

«Sen çıksa idin on bin verirlerdi!»

«Haydi oradan!» Ferdi Dölsever: «Utif!..» dedi, «Bu iskarpinler ne sıkıyor ayağımı. Nuran da soruyordu, neye dans etmiyorsun bu gece diye... Ne dansı be! Ayakta zor duruyordum. Sözde ismarlama yaptır-dık, tam ikiyüz on liraya!.. Hani ne derler, dünya geniş olmuş, ayakka-bı dar olduktan sonra... Yani iki yüz on liraya işkence aleti!»

Eğildi, önce birinin bağlarını çözdü, sonra ikincisinin... O kadar çok tıknmıştı ki, bütün yedikleri içtik-
leri, ağzına gelecekti eğildiği za-man... Ne içmişti bu gece ya!.. Vis-kiden başlamıştı, Cin'de karar kılmıştı. Ceplerini yokladı:

«Çocuklar!» dedi, «Sigaram suyunu çekmiş!»

Sekiz kutu birden uzatıldı. Tuncer ailesinden bir Salem yaktı. Zaten bu sigaradan başkasını içmezdi. İki üç kere arka arkaya çektik-
ten sonra:

İsterim ki...» dedi, «Bu memle-kette kim bir istese ona bin ver-meli!»

Banka müdürü Mürteza bey:

«Yâni!» dedi, «Sadaka düzeni üze-rine kurulmuş kalkınma plânı! Bin

Rifat Ilgaz

kazanan bir verirse...»

«Ya vermezse?..»

«O vermezse, biz almasını bil-meliyiz... Her zengin'in bir zayıf tarafı vardır. Şu Nerrin'i öpüp de yüz-
lerce lira verenlerden sen bu sabah git de bir vapur parası iste bakalım! Bu gibi derneklerin tek görevi bu gibileri toplumun kurtuluşu adına sızdırmak!»

«Yahut kendi adımıza!»

Ferdi Dölsever, kızına ters ters baktı. Okşar gibi azarladı onu:

«Bozguncu sen de!»

«Yoook!» dedi, «Kendimiz için de-ğil! Bu memlekette tam kırk bin

çocuğun evsiz, barksız, okulsuz, ba-lımsız olduğu bir realite artık! Al-dığımız paraların kurusu kurusuna

nerelere harcadığını biliyorsun! Hiç olmazsa Erenköyle Dolmabahçe

arasında rastladığımız en azdan yüz çocuğun çıplak ayaklarına pabuç ge-çirdiğini de inkâr edemezsin ya!..»

«Giderken gelirken rahatsız olma-man için, değil mi babacığım!»

«Niçin olursa olsun! Herkes ken-di kapısının önünü süpürse...»

«O vakit sana ne iş düşerdi?»

«Haydi ordan, bozguncu!»

Hırsla elindeki «Salem» i iki ne-fes daha çekti, fırlattı ayaklarının dibine. Eğer iskarpinleri ayağında

olsaydı, ahr pençesinin altına, çe-vire çevire ezerdi.

Kirli bir el uzandı kanapenin al-

ından. Bu tertemiz filtrelili sigara-ya yapıştı. Keleş İbrahimi bu, eli-ni uzatın. Üç nefes, gözlerini yuma yuma çekti. Uzattı, yavaştan:

«Ulan!» dedi, «Ne sigara ya!.. Marşal yardımı! Çecek, ciğerlerin bayram etsin!..»

Vapur, Üsküdar'a yaklaşıyordu. Ferdi Dölsever:

«Eeee çocuklar!» dedi, uyuyanları yandırmın, geliyoruz!»

Balocuların yarısından çoğu dışar-da arabalarında idi. Salondakiler de sızmağa başlamışlardı yavaş yavaş... Sema:

«Getirmedin de arabayı!» dedi ko-casına, «Şimdi ne yapacağız!»

«Gözünü sevdiğim taksisi!» dedi Şükrü, «Değil araba... Kendimi kul-lanacak halim yok!»

Mürteza bey:

«Haydi Ferdiciğim!» dedi, «Topar-lan!»

Ferdi Dölsever, kanapenin altına eğilmiş bir şeyler arıyordu:

«Vay anasını!» dedi, «Yok iskar-pinlerim!»

Karısı:

«Denize düşmedi ya!..» dedi, «Or-dadır!»

Vapur iskeleye hafiften sürtünme-ye başlamıştı. Kızı:

«Amaaan baba!..» dedi, «Hep böy-le yaparsın sen!»

«Saka mı söylüyorsun sanıyorsun, yok işte!»

«Nereye gidecek!»

Karısı köpürüyordu:

«Kalacağız vapurda! Sana kim dedi iskarpinlerini çıkar diye?»

Kızı da eğilmişti kanapenin altı-na:

«Yok işte!» dedi, «Bir şeycikler yok!»

Sonra gidenlerin arkasından ses-lendi:

«Çocuklar!» dedi, «Bırakın şakayı da, getirin şu iskarpinleri! Yoksa kalacak babam vapurda!»

Kendisi de güliyorum durmadan. Gidenler yeniden döndüler salona... Sorular yağıyordu:

«Kim götürmüş olabilir, bu iskar-pinleri?»

«Salona geldiğin zaman ayağında mı idi?»

«İyiye biliyor musun?»

«Sakin gorapla gelmiş olmayasın!»

«Biletçilere soralım!»

«Biletçi efendi!.. Ferdi beyin iskar-pinleri!..»

Biletçi bir şeyler sezinlemişti:

«Sakin!» dedi, «Ayağınızdan çıkar-mış olmayasınız!»

«Çıkardım!»

«Gitti öyle ise!»

«Nereye gider yahu?..»

«Onlar almış olacak... Çocuklar!..»

«Hangi çocuklar?..»

«Onlar işte!.. Adem babalar... Va-pur yanaşır yanaşmaz fırladılar dı-şarı... Ne yapalım başa çıkamıyoruz, bu piç kurullarıyla!»

Oğlu Metin güçlü kuvvetli bir de-likanlı idi. Yılmaz'a:

«Omuzla!» dedi, «Götürelim!»

Ferdi Dölsever'i omuzladıkları gibi çıkardılar salondan. Dışarda pis bir yağmur vardı. Yılmaz:

«Tahterevan ekibi!» diye bağırı-yordu, «Ayak uydur, muhterem baş-kan sarsılması!»

Gören katılıyordu kafileye. İskele-ye törenle çıktılar. Kenarda dikilen kalabalıktan biri sordu:

«Kim bu adam?»

«Sinemacı olacak!»

«Hadi ordan!» dedi, arkadaşı, «He-rifte artist suratı mı var? Kazınmış işkembeye dönmüş!»

«Güreşçi falan olmasın!»

«Bu göbekte ha?..»

«Tamam!» dedi, «Şimdi buldum. Bu adam olsa olsa müfritlerin a-zılarından olacak. Kongreden döntü-yor!»

Boş vakitler değerlendirilecek.
(Gazeteler)

YAZISIZ

NEHAR
TOBUK

İnönü — Yerim sizi!!!..

Alo!.. Alo!.. Burası Akbaba Radyo Yayın Postaları!.. 156 metre kısa dalgadan İstanbul, 651 metre uzun dalgadan Ankara radyosu!

Sevgili dinleyiciler, aziz okuyucular!.. İnanın ki bu hafta size aktüalite dünyasının ses yıldızlarını seçmekte ve sunmakta güçlük çektik. Politika sahnesinin bütün yıldızları ayrı ayrı yerlerde, ayrı gruplar halinde muazzam bir müzik festivalinin ses ve söz cümbüşünü hazırlarken biz stüdyomuzun gezici mikrofonunu hangi tarafa uzatacağımızı şaşırdık.

Böylesine bir renk ve ahenk bolluğu içinde seslerini tesbit edebildiğimiz sanatçıları teker teker sunuyoruz.

Programımızın ilk sanatçısı, uzun zaman-danberi bütün ümidini A.P. nin Büyük kongre korosu'na bağlamış bulunan ve fakat parti korosunun çok sesli yıldızları arasında bütün çırpınışları gümbürtüye giden yakışıklı ses yıldızı Burhan Apaydın! En son ve en yeni bestesiyle bağımsız Apaydın karşınızda:

Dört partiye haber saldım gizlice,
Kimi gelme dedi, kimi gel dedi!
Herbiri ayrı ayrı saz çaldım,
Biri çalma dedi, biri çal dedi!

C.H.P. ye ak güvercin uçurdum,
Y.T.P. ye şark ayranı içirdim,
Son vapuru son dakkada kaçırdım,
Biri sandal dedi, biri sal dedi!

Bölükbaşı uzun uzun düşündü,
Hasan Dinçer tatlı tatlı kaşındı,
A.P. nin içinde ömrüm aşındı,
Biri ağaç dedi, biri dal dedi!

Burhan!.. Bağımsızlık dul karı gibi!
Peteği olmayan tek arı gibi;

Kalsam bir partinin duvarı gibi;
Biri kalma dedi, biri kal dedi!..

İkinci solistimiz, A.P. nin kıdemli genel sekreteri iken Büyük Kongrede alaşağı edilen boylu boslu ses yıldızı Şinasi Osma!..

Kongrede bir hal geldi başuna,
Ağlama gözlerim Allah kerimdir;
Müfritler su kattı pışmış aşıma,
Ağlama gözlerim Allah kerimdir!

Kuzu değil gönlümüz tuz yalaya,
Feryadım yükseldi arşılâya!
Benden selâm olsun Gümüşpala'ya,
Ağlama gözlerim Allah kerimdir!

Parti bostanında yatam uyuyam,
Gözümün yaşıyla yüzümü yuyam,
Çok yufka yürekli, garip huyluyam,
Ağlama gözlerim Allah kerimdir!..

Belli değil ileri mi, geri mi?
Yeni sekretere verdim yerimi.
Pala Paşam silmez oldu terimi,
Ağlama gözlerim Allah kerimdir!..

Sevgili dinleyiciler, bu hafta size ismini pek duymadığınız, yeni ve amatör bir ses yıldızımızı takdim etmenin bahtiyarlığı içindeyiz. Tekel Genel Müdürü Cemal Şilâh-çılar karşınızda!..

Sigaramın dumanı,
Yok Tekelin imanı!
Dumandan köşk yaptırdım,
Zam'lardan merdivanı!

Oy tekel tekel tekel!..
Tarak şımşır, kafa kel!..

Tabakam sarı bakır,
Halkın cebi tamtakır.
Tiryaki kesesine,
El açıyor bu fakir!

Oy tekel tekel tekel!..
Tarak şımşır, kafa kel!..

Programımızı haftanın en ünlü kişisi Futbol Federasyonu Başkanı Orhan Şeref Apak'ın hazin bir mayası ile bitiriyoruz:

İtalya yolları denizdir, sudur,
Senyoritaların tadı tuzludur,
Böyle bir oyunun encamı budur!

Biz bu işi daha önce söyledik,
Altı elma gibi altı gol yedik!

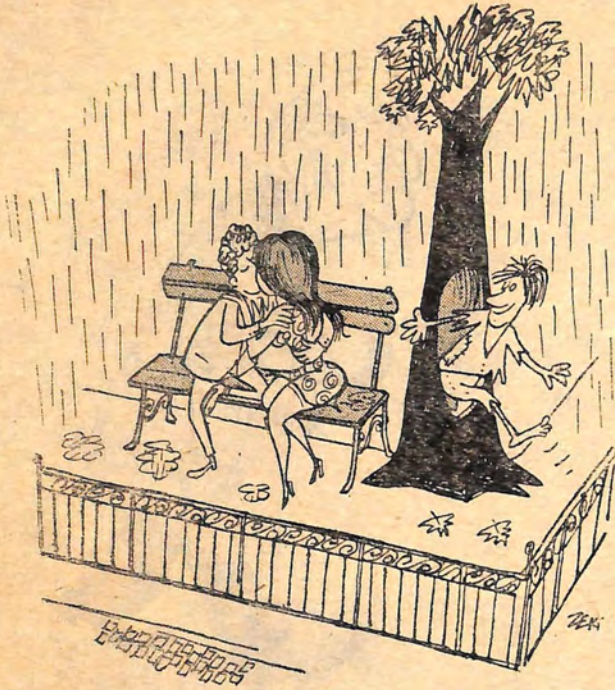
Oyuncular «ferdi» oynar.. isteksiz..
Masör'ü yok, takımımız desteksiz.
Kimi yedek malı, kimi yedeksiz.

Çeşmeler kurudu, tas ile döndük,
Düğün-bayram gittik, yas ile döndük!

Başkan benim, menecer ben, sözcü ben!
Hem seçici, hem hepsine gözcü ben!
Taktikçiyim.. eğrici ben, düzcü ben!

Dierseniz bu sevdadan cayarım,
Bir kızarsam istifayı dayarım!

Sevgili dinleyiciler, aziz okuyucular! Bu haftaki konserimiz burada sona eriyor. Gelecek hafta tekrar buluşmak temennisiyle hepinize mutlu günler... Hoşça kalın!..

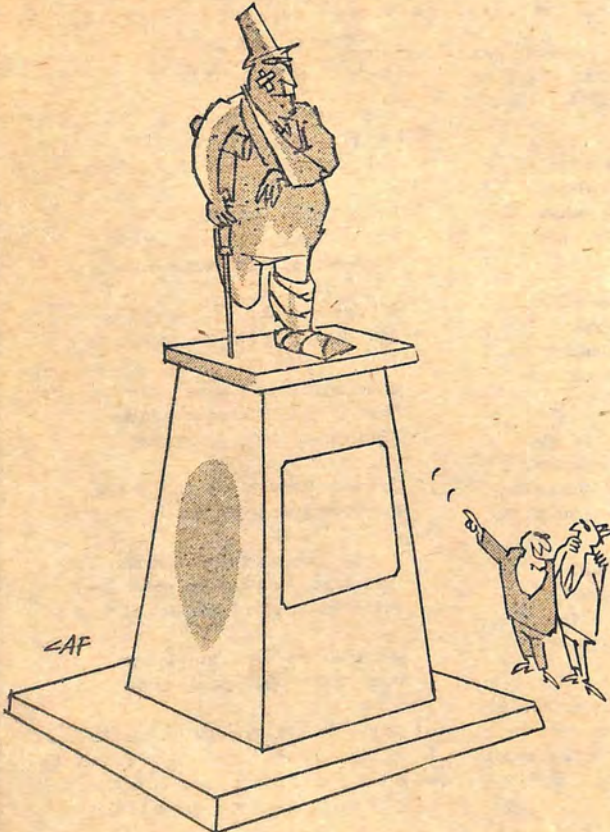
— Heey, ben gidiyorum, gelin burada sevişin!

AKSİLİK

İki arkadaş yolda karşılaştılar. Biri pek kederli idi; anlattı:
— Sorma azızın başıma gelenleri, sorma! Geçen akşam eve hayli geç döndüm; kapıyı çaldım, ayak sesleri duyuldu, kapı açıldı, içeri girdiğim zaman ışık yakılmamıştı. Açanın hizmetçi olduğunu sanıp kucaklamaz mıyım? Meğer karımmış...

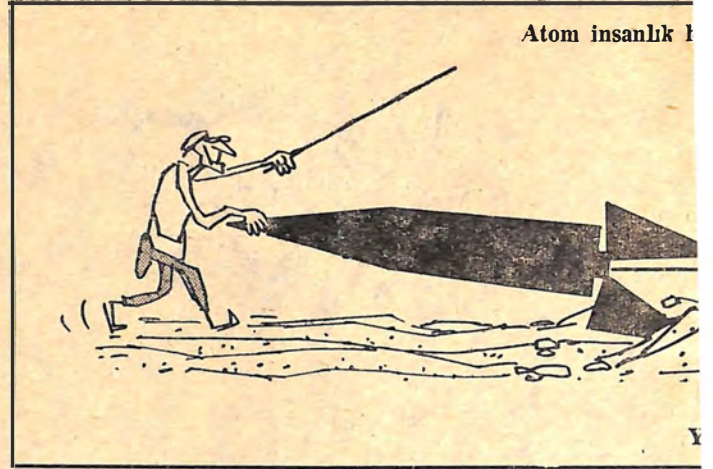
— Eee! Ben bunda üzülecek bir taraf görmüyorum...

— Nasıl görmezsin? Karıma sarılınca: «Aman sevgilim dikkatli ol; kocam nerdeyse gelir» diye kulağıma fısıldadı...

— Bu adam mı?... Demokrasiyi kurdu!..

Atom insanlık

«Önce Doğu kalko

Fakirler için

Cimrilermizden Bay Falan kızını evlendiriyordu. Bu münasebetle bir yemek verip en yakın akrabalarını ve nikâhı kıyan memuru çağırıldı; sofrada iken memur:

— Bay Falan, dedi; bugün sizin için çok sevinçli bir gün... Fakat böyle mes'ut olduğumuz günlerde fakir ve zavallı kimseleri unutmamalı, onlara da yardım etmeliyiz.

Bay Falan biraz düşündü ve:

— Çok haklısınız efendim dedi. Fakirler için bir şeyler yapmamız lâzım. Hazır böyle bir araya gelmişken haydi hep beraber...

Bay Falan ellerini havaya kaldırdı:

— Bir, iki, üç bir ağızdan: Ya ya ya, şa şa şa fakirler, fakirler çok yaşa...

Ancak

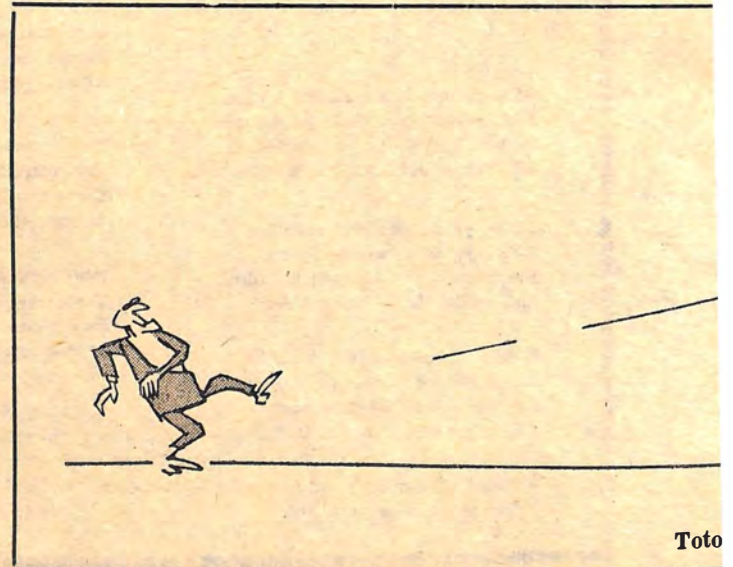
İki Blucinli konuşuyorlardı:

— Dünyada inanmam, diyordu biri; demek geceyi bir kızla geçirdin ve 500 lira harcadınız, inanmam.

— İnan, inan! Zira kızın üzerinde ancak bu kadar para vardı.

YA

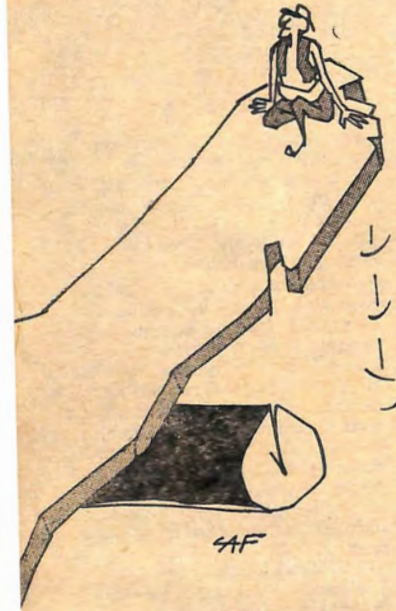
Toto

etinde kullanılacak.

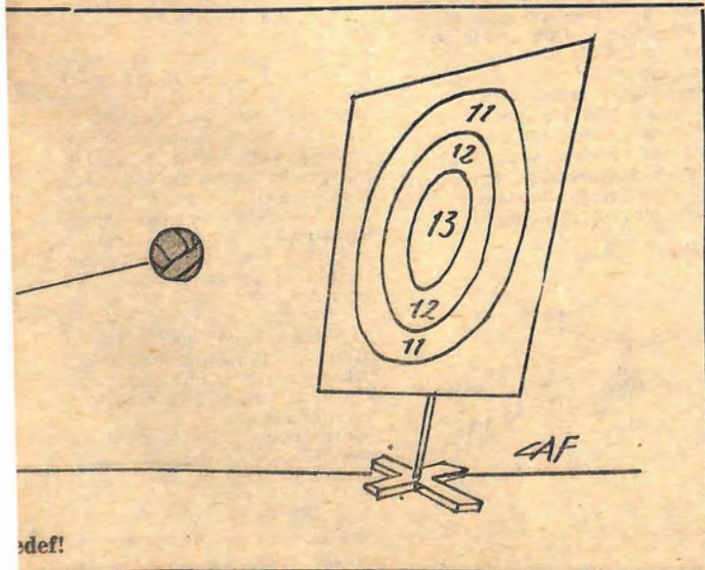

SİZ

ak!» (Gazeteler)

SİZ

edef!

Demode

Köpekli adam emprezaryoya hayvanın marifetlerini sayıp onu beğendirmeye çalışıyordu:

— Benim köpeğim çok akıllıdır, mükemmel keman çalar.

Hakikaten küçük köpek iki ayağı üstüne kalkıp çenesi altına sıkıştırdığı kemani ile Bach'tan iki meztür'ü kusursuz bir şekilde çaldı. Emprezaryo kemani dinledikten sonra omuzunu silkti:

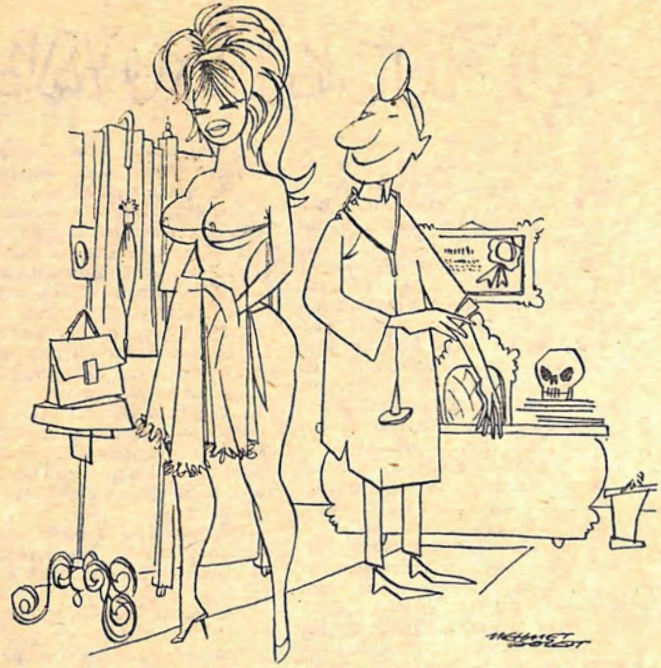
— Demode, dedi; şimdiki hiç kimse klâsik müzikle ilgilenmiyor ki!..

Makine Devri

İki muclt hemen hemen birbirlerinin aynı iki makine icat etmişlerdi. Patentlerini aldılar .e makinelerini kurup çalıştırmaya başladılar. Birinci makineye elli lira atınca bir kadın çıkıyordu.

İkinci makineye ise karısını atan elli lira alıyordu.

Bir sene sonra hesaplar yapılmınca birinci makinenin 10.000 defa ikincinin ise 5 milyon defa işlediği görülmüş mü?..

— Gözlerinizde hiçbir şey yok bayan... Giyinebilirsiniz!

MOBİLYACILIK

İki tiyatro artistli turnelere çıkıp dönmüşlerdi. Yolda karşılaştılar. Biri sordu:

- Şimdi nerde oynuyorsun?
- Hiçbir yerde azızm, bıraktım bu nankör mesleği, başka bir iş yapıyorum.
- Ne işi?
- Mobilyacılık; mobilya alıp satıyorum.
- Öyle mi? Nasıl işler iyi gidiyor mu bar?
- Pek değil; şimdiki kadar ancak kendi mobilyalarımı satabildim!

— Ülen Memet, gel şuradan birer çift nalın alak!

ŞİFRELİ KOALİSYON!

AŞKA inanıyorum!.. Ama benim inandığım aşk, kitapların, romanların, şarkıların, hele romantik şairlerin inandığı aşktan biraz farklı!..

Mesela ben, aynı anda birkaç kişiye aşık olabilirim... Üç yıl evvel delicesine sevdiğim bir kadının sevgisinden bir miligram tenzilât yapmadan üç yıl sonra yeni bir aşka başlayabilirim... Yenisini daha çok sevebilmek için eskisini unutmak, eskisinden soğumak şart mı?..

Gönül bu!.. Ev değil ki yeni bir kiracı almak için eskisini tahliye etmek gereksin!.. Sonra üç oda bir hol, ya da dört oda sal-salamanje gibi belirli boyutu mu var ki birkaç kiracı yanyana oturmasın?..

Binlerce dost, ahabap, tanıdık, arkadaş, akraba gibi yakınlarımızı birbirine karıştırmadan yıllarca aynı gönülden yaşıyoruz da birkaç düzine sevgili için mi gönlümüz dar geliyor?.. Aylâ'yı da severim, Leylâ'yı da!.. Leylâ'ya olan sevgimin gerçekliğini doğrulamam için mutlaka Aylâ'yı emekliye ayırıp kapı dışarı mı etmeliyim?..

Belki siz de benim gibi düşünüyorsunuz. Belki sizin de gönlünüzde hiçbir zaman kapı dışarı etmiye kıyamadığınız bir sürü eski ve yeni sevgili yanyana yaşamaktadır!..

Ama ne var ki, hanım dostlarıma bu bunu izah etmek, bu fikrin savunmasını yapmak Tales teoremini isbatlamaktan daha zor!..

Hepsi de tek başına hükmetmek isteyen hırslı bir politikacı gibi «B» harfinin üstüne basa basa:

— Ben!.. diyor. Ben, bir gönü başkasıyla paylaşamam!.. Ya O, ya ben!

— Yahü!.. Bu bir tayyör değil ki eteğini sana, ceketini ona giydireyim!.. Fıstıklı çikolata değil ki paylaştığın zaman senin elinde kalan biraz eksilmiş olsun!.. Tek kişilik yatak değil ki uzandığınız zaman birbirinize sürünesiniz!.. Sana da, O'na da, senin ve O'nun gibi daha yüzlerce de yeter de artar bile!..

Diymiyorsunuz. Deseniz bu defa karşınıza kadınlık gururu ile çıkacak, kıskançlık, inhisarcılık silâhlarıyla hücumla geçecek!.. Oysa ki onun gönlünün de sizinkinden pek farkı yok!.. Onun da içinde ayrı ayrı yıllarda yerleşmiş her yaşta, her tipte insan var!.. Fakat —haddinize mi düşmüş!— lâfını bile edemezsiniz!..

★
Feyzâ ile tanıştığım zaman onun gönlünde uzun vâdeli bir cari hesap açabileceğim aklımın kenarından bile geçmemişti.

Bir defa çok tatlı bir kızdı Feyzâ. Uzunca boylu, kumral, yeşil gözlü, güzel endamlı civıl civıl. Sonra âzeydi, körpeydi... Onbeşi geride

bırakmış, onaltı yaşla sarmaş-dolaş olmuştu. Üstelik mânâ dolu bir kızdı. Bakışında, gülüşünde, yürüyüşünde, küşüşünde ayrı ayrı mevsimlerden ayrı ayrı renkler ve ışıklar taşımaktaydı. Zengin bir ailenin kızıydı... Aşçıların, hizmetçilerin, hulusî arabaların, köşklerin ve yalıların saltanatı içinde büyümüşü. Bir taraftan yabancı dil, bir taraftan da uyanı dersi alıyordu ablasından... (Ne tatlı şeydir insanın sevdiğini anlatması!.. Saatler ve sayfalar tüketir, sevgilinin özellikleri bitmez!..)

Onun bu olağanüstü üstünlükleri büyük bir handikapı benim için... Feyzâ'ya ideal bir sevgili olmak şurda dursun hususî arabasına şoför bile olamazdım!..

Feyzâ'nın göze ve gönle hitap eden bu yücelikleri, aşçısı veya hizmetçisiyle özel bir ahabpık kurmama mânî değildi.

Türk Sevdâ Kanununun 774 üncü maddesinin (b) fıkrası gereğince ilkönce hizmetçiyi kafesledim. Hizmetçiden küçük hanımla ilgili gerekli bilgileri aldıktan sonra «Harzlık Tahkikatı» na giriştim. Feyzâ'nın en çok nelere zaaf duyduğunu, kimlerle ve nerelerde bulunduğunu, en çok sevdiği ve sinirlendiği şeyleri teker teker inceleyen «Duygu Yargıcı», son tahkikatın açılmasına karar verdiği gün duruşması gizli yapılacak bir aşk mahkemesinin pembe parşömen kağıtlara ağırlanmış celpnâmesi hazır!..

★
Feyzâ 1+1=1 denklemini matematik ve aşkometik yollardan çözmeye başladığı sıralarda kendisinden dört yaş büyük ablasıyla -Beyzâ ile tanıştık.

Siz olsanız ne yapardınız bilmem ki?.. Avcularınız arasındaki minicik mandalinanın tatlı kokusu bütün varlığınızı sarmışken gözlerinizi dolduran çekici bir Vaşington portakalını elinizin tersiyle iter miydiniz?

Dedik a birader, gönül bu!.. Sofralar dolusu meyve sunsanız hayır diyeceği yok!.. Hepsinde ayrı bir lezzet, ayrı bir biçim, apayrı bir çekicilik!..

Beyzâ'yı tanıdıktan, hele onun da iğisini kısa zamanda kazandıktan sonra hayatımın hiçbir devresinde karamsar olmamaya yemin ettim!.. Cebimde bir kuruş olsa bile bir milyonluk teşebbüs edebilecek kadar umut ve cesaret sahibi olmuştum artık!..

İki kız kardeşi birden idare etmek, inanın ki, koalisyon hükümetini idare etmekten daha zor!..

Bir defa Feyzâ çok kıskanç bir kız. Gazetede ki kadın resmine bile biraz dikkatlice baksam, hapı yuttuğumun resmidir!..

Bağırır, çağırır, tepinir, hırçınlık mı yapar?.. Keşki öyle olsa... Biraz okşarsın, biraz öpersin, geçer gi-

der hırçınlığı o tip kadının!.. Feyzâ'nın kıskançlığı Rusların soğuk harbine benzer bir şeydir: Bağırır, çağırır, tepinmez, hırçınlık da yapmazdı. Acı, ama pek acı bir bakışla bir defacık fakat uzun uzun süzer... Sonra bir daha görünmezdi ortalarda. Günlerce, haftalarca aramaz, sormaz, gitmez, gelmezdi.

Düşünün bir defa, gazetede ki resmi kıskanan çocuk, ablasıyla olan delice sevgimizi (Hiç de delice değil, aksine çok akıllıca bir sevgiydi o... Ama âdet olmuş her sevgiyi delilikle karıştırıyoruz,) hissetse neler neler yapmazdı!..

Beyzâ'nın dikkati ve olgunluğu sayesinde vaziyeti bir müddet idare ettik. Feyzâ hiçbir şeyden şüphelenmedi. Beyzâ'nın şüphelenmesine zaten hiç ihtimal yoktu.

Gönlümde iki kardeş için ayrı ayrı tahtlar kurmuş, her birini ayrı ayrı aşk ülkelerinin sultanı ilân etmişim.

★
Canına okuduğumun kambur Feleği!.. Kime yâr oldu ki bana olsun!.. Goooh, bir elim yağda, bir elim balda derken ayrılık başgösterdi.

Yazı geçirmek üzere Fransa'nın güneşli kuyularına gideceklerdi. Ailece bu kararı verdikleri zaman, üçümüzü de bir telâştırdı. Beyzâ'ya içtiğim sigara kadar, Feyzâ'ya her akşam mini mini kadehime doldurduğum rakıdan daha fazla almıştım. Onlar da almışlardı bana... Birkaç roman konusunu birkaç hafta içinde yaşıyorduk. Ne güzel, ne mutlu günlerimiz vardı!..

Üzüntümü ilkönce Beyzâ'ya açıkladım:

— Sersiz ne yaparım ben? dedim.

— Ben de öyleyim!.. dedi.

— Bana yazacak mısın?

— Tabii!.. Bu bir ihtiyaç benim için!.. Uzakta da olsam seni duymalıyım!.. Fakat için kötü tarafı sen bana yazamıyacaksın!.. Biliyorsun Feyzâ çocuk olmasına rağmen, şüpheli bir kızdır. Açık mektuplarımı.

— O halde?

— Yapılacak tek şey Feyzâ ile mektuplaşmam... Seni bir ağabey gibi sevdiğini biliyorsun. Onunla mektuplaşmam kendisini hem memnun eder, hem de bana karşı doğa-

cak muhtemel bir şüphesini siler!.. Feyzâ'ya yazacağın mektuplarda kapalı şekilde, çeşitli rümuzlarla bana da hitap edebilirsin. Mesela sana yazdığım mektupların eline geçtiğini «Postacımız değişti, yeni postacımız sevimli bir adam,» cümlesiyle, bana olan özlemini «İsı günden güne artıyor. Termometre gölgede şu kadar» gibi bir cümleyle ifade edebilirsin. Gerekirse ben oradan sana yeni rümuzlar yazarım. Feyzâ'ya yazacağın mektubun satırları arasına sıkıştıracağın bu cümleler arasında bir nevi şifre olur!..

Daha sonra Feyzâ ile derleşmeye başladık:

— Yavru kuşum!.. diye fısıldadım. Bana yazacak mısın gittiğin yerlerden?..

Bu da sorular mu gibilerden kızgın kızgın yüzüne baktı:

— Aksini düşünebiliyor mısınız? dedi. (Bütün samimiyetimize rağmen karşı karşıya konuştuğumuz zamanlar bana hep «Siz» diye hitap ederdi.) Size yazmamak mümkün mü benim için? Fakat siz ne yapacaksınız, nasıl yazabileceksiniz bana?.. Mektuplarım ablamın, ya da annemin eline geçerse?.. Onlar sizi çocuksu bir hisle ağabey gibi sevdiğini sanıyorlar. İstemem bana ait birşeyi başkalarının bilmesini!.. Hele ablamın bilmesini hiç istemem!..

— Pekî, ne olacak?

Düşündü... Çocuk zekâsıyla çokukça bir taktik kullandı:

— Ablama yazın, dedi. Ben, Beyzâ ablamın mektuplarında kendime ait birşeyler bulmaya çalışırım!..

Kıskanç ruhunun bütün şüphelerini gözbebeklerine doldurarak vereceğim cevabı bekledi.

— Hayır Feyzâ!.. dedim. Benim ablama yazabileceğim bir tek selâm-
dan öteye geçmez. Resmi de olsa, biraz kuru, biraz yavan da olsa yine sadece sana yazmak isterim!..

Çocuklar gibi sevindi. Ellerimi tuttu:

— Bak öyleyse, dedi. Her ihtimalle karşı mektupların bir ağabey mektubu havası taşıyın. Fakat beni özlediğini, beklediğini, sevdiğini ifade etmek istersen «İstanbulda elektriklerin voltajı yükseldi» cümlesini, eğer yolladığın mektupları seni tatmin etmiyor, daha uzun yazmamı istiyorsan «Günde bir paket Gelincik sigarası bana yetmiyor» cümlesini mektubun içine sıkıştırırsın. Ben anlamam ne demek istediğini... Tamam mı?..

★
İki hafta sonra vapurla hareket ettirdim. İtalya'ya ulaştıktan hemen birkaç gün sonra da biri Feyzâ'dan, ikisi Beyzâ'dan olmak üzere üç mektuplarını aldım.

Şifre olarak kararlaştırdığımız sembolik cümleleri masanın üstüne koydum, başladım cevabımı yazmaya:

«Siz gider gitmez İstanbul'da elektriklerin voltajı çok yükseldi. Bu yüzden Gelincik sigarasını çok iç-

YAZISIZ

yorum. Bir paket bana yetmiyor. Havalac da inadına sıcak, ısı derecesi gölgede 50 ye çıkmıştır sanıyorum. Oralarda havalar nasıl. İtalya herhalede güzeldir. Fakat burada elektrığın voltajından ve ısısın şiddetinden durulmuyor. Camım hep gelincik sigarası istiyor. Ablana çok çok selamlar. Anneniz hamfendiye saygılarımı söylersiniz. Postacımız değişti. Yeni postacımız pek sevimli bir adam. İnşallah bundan sonra hep sevimli olur.....»

Mektubu postaladıktan bir hafta sonra Beyzâ'dan, on gün sonra da Feyzâ'dan uzun uzun yazılmış birer mektup aldım. Beyzâ, şifreli mektubun pek iyi monte edilmediğini yazıyor, şunları ilâve ediyordu:

«Elektriklerin voltajının yükselmesinden birşey anlayamadım. Mektubundan anladığıma göre sigarayı da artırmışsın. Fazla içme. Uykuna, gıdına, sıhhatine iyi bak. Bundan sonraki mektuplarımda ilk şifre yerine sadece «Yaprak» kelimesini taşıyan bir satır yaz. İkinci şifremiz olan ısısın yükselmesi yerine de «Kuş» kelimesini hâvi bir cümle kullan.»

Feyzâ ise mektubunda postacı ile ilgili satırları anılamadığını, sabahlara kadar meraktan uykusuz kaldığını yazıyor, gelecek mektubunda eski şifrelerin yerine «Kadeh» ve «Sigara» kelimelerini kullanmamın daha emniyetli olacağını bildiriyordu.

Kâğıda kaleme sarılıp yeni cevabımı yazmaya başladım:

«Size dilediğim gibi yazamıyorum. İşlerim pek çok. Postacının değişmesi ve yeni postacımızın sevimli olması merak edilmeye değer bir şey değilmiş. Çünkü yapraklar dökülünce tabii yeni yapraklar çıkar. Kuşlar soğuk memleketlerden şimdi İstanbul'a geliyorlar. Yapraklara ve kuşlara bakıp bâzan kadehime koyduğum rakıyı yudumluyor, bâzan da sigara içiyorum. Yakında yaprak sigarası içeceğim. İtalyada da kuşlar var mı?

Bu çeşit mektuplaşmalarımız haftalarca devam etti. Fakat her seferinde Beyzâ da, Feyzâ da şifreleri monte edişimi beğenmiyorlar, dikkati çekmesin diye yeni yeni şifreler veriyorlar ve eski şifreleri de yenilerle beraber kullanırsam daha isabetli olacağını birbirinden gizlice bildiriyorlardı.

Öyle bir hale geldi ki son yazdığım mektup aynen şöyleydi:

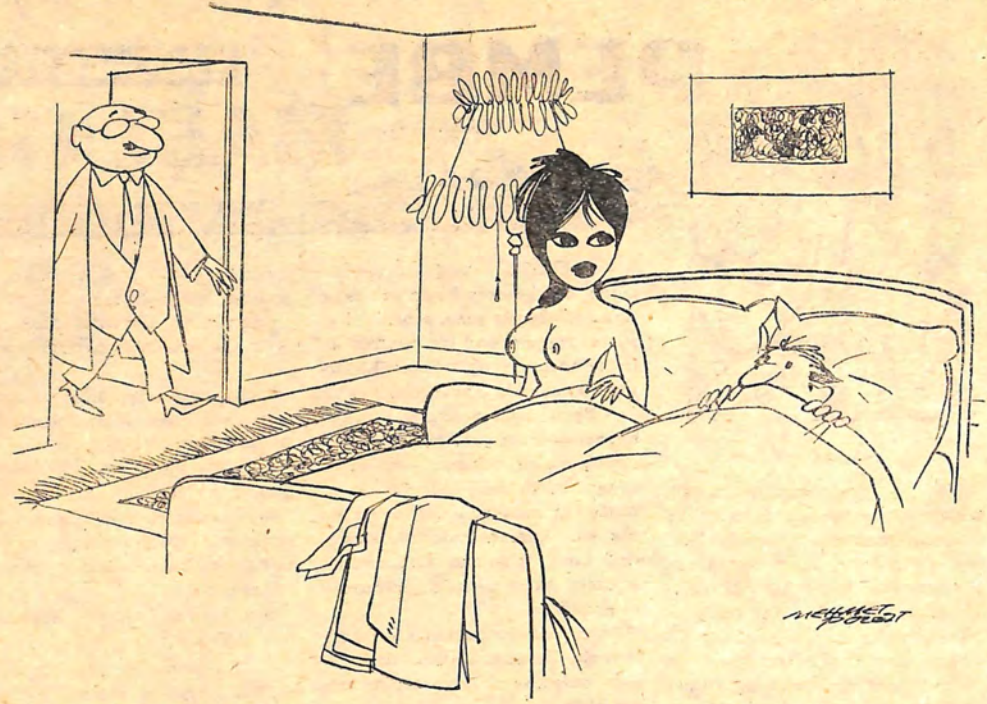
«Postacının termometresi yükseldi. Tuzluktaki kuş resminin voltaş kadehlin içine düşen Jet uçağıyla beraber okula gidiyorlar. Okul bin merdiven basamağı yüksekte. İstavritle uskumrunun Marmaraya dönmelerini bekliyen balıkçılar kahrından çatıyacak halde.....»

Çok kötü bir tesadüf, bu son mektubum kızların değil, annelerinin eline geçmiş. Bana karşı derin bir şefkat hissiyle yüklü bulunan kadıncağız, mektubu evirmiş, çevirmiş, hiçbir şey anlamamış. Nihayet kızlardan haber beklediğim bir gün postacı masamın üstüne Feyzâ ile Beyzâ'nın muhterem validelerinin şu mektubunu bıraktı:

«Oğlum,

«Çocuklar birkaç günlüğüne Paris'e gittiler. Mektubundan hiç bir şey anlamadım. Onlar da dönüştü hayret edecekler. Herhalde ufak bir rahatsızlık geçirmekteisin. Kendini acele bir ruh doktoruna göster. Nettceyi bize de bildir. Merakla bekliyoruz.»

Şemsi BELLİ

— Korkma, korkma.. Kocam değil!

Yek vücud!

27 Mayıs oldu. Erdelhun Yassıada-yı boyladı, Namık Argüç onu izledi, Tekin Arıburnu onlara «mülâki» oldu...

Resmî ağızlar:
«Ordu yekvücut olarak vazifesine devam etmektedir...»

13 Kasım geldi çattı: Fiyakalı albay ve yarbaylar müşavirliğini tadını tatmağa (bir hayli tattılar) yollandılar dünyanın dört bucağına...

Resmî ağızlar:
«Ordu yekvücut olarak...»

İhtilâlin kahrımanı Madanoğlu Paşa uzaklaştırıldı ordudan ve boz üniformalarını katladı.

Resmî ağızlar:
«Ordu yekvücut olarak...»

22 Şubat geldi çattı. Karacı, havacı, havacı karacı diye beyniniz «şaşılaştı». Emeklilere ayrılanlar oldu. Tevkif edilenler oldu. Mahkeme-yeye verilenler oldu.

Resmî ağızlar:
«Ordu yekvücut olarak...»

Daha dün Tansel'le onbir subay arasındaydı... kimi anlaşma dedi, kimi anlaşmazlık dedi...

«Ordu yekvücut olarak...»

Bilgimden şüphe ederek lûgate baktım, şu «yek» nedir diye...

Okuduklarımı sayıyorum:
Yek: bir.

Yekpâre: Bütün.

Yekleşm: Tek gözli.

Yekdil: Müttefik.

Yekün: Toplam.

Şimdi ey sabahtan akşama kadar «hep yek», «se yek», «cılar-ü yek», «şes-ü yek» atan tavla uleması, siz söyleyin: Yek'in başka mânası var mı?

Galeriler...

Yenilik.. Bir hamam döşeyecek kadar bol seramik plâklar... Karşık

lğın hâkim olduğu bulamaç bulamaç tablolar... Çarpılmış vazolar. Püsküllü heybeler. Karpuz karpuz abajurlar... Ne isterseniz var bu galerilerde... Yeni yeni orada burada türemeğe başladılar... Bakımlı sökreter hanımlar sizi müşteri gibi değil, misafir gibi kabul ediyorlar. Patronlar hiçbir zaman yerlerinde yok. Ancak «telefon» üzere, ve onore etmek istedikleri müşterileri çıkarıyorlar. Alışveriş, sohbet üzerine kurulmuş...

Ankara'nın yeniliği bu galeriler. Hoş yenilik! Nice hoş olmyan yenilikten sonra, biraz sahtece Avru-pai havasına rağmen yine hoş!.. Sahtelik, ama zarif sahtelik... Zarif olmyanına öylesine kanıksadık ki!

Dolaşıyorsunuz bu galeriden birini. Gönlünüz meselâ pastel renk bulaşımı bir kahve takımını çekiyor. Bakımlı sökreterler: «— O, o satılık değil» diye yolunuzu kesiyor. Bir eski fenere atılıyorsunuz. Gene yolunuz kesiliyor: «O da satılık değil efem...»

Bu da cilvelenme... Galiba, «Aman n'olur bana satın» diye yalvarmanız bekleniyor... Yaratılmak istenen hava, anladığıma göre, galiba şu: «Gönlüce bağhyız bunlara... Esnafılık için değil, güzellik için yaşıyoruz biz!.. Ama, mademki sevdiniz yüreğimiz parçalansa bile...» E bu hava da hoş sahtelik.. Hoş değil mi?.. Yalvarma, yalvarma, naz, niyaz, cilve, bunlar unutulmuş şeylerdi çoktan... Bunlar rahatı bol toplumların şel-

likleriydi. Hiç olmazsa bizde galerilerde bulunsun!

Her güzelin bir kusuru oluyor. Tanıdıklarından biri böyle bir galeriye bir abajur ısmarlamış. Öyle zorlusanın değil... Çarpılmış bir vazoya Japon kâğıdından bir küllâh giydirmekten ibaretmiş mesele... O küllâh giydirmek için galeri sahibi bir ay mühlet istemiş... Bu da «işlerimiz o kadar çok ki» cilvesi... Biz de gene müthiş bir yenilik bu... Küllâh giydirmek için bir ay mühlet!.. Biz küllâh bir saniyede giymeğe alıştık ta!.. Yardımcı olarak sayın galeri sahibine bir politikacı versek, hem de Kayserilisinden nasıl olur?..

Yeminle!

İstanbul, ve Ankara «odunsuz» kalmak tehlikesiyle karşı karşıyaymış (gazete haberi)...

Vallahi zannetmem, billâhi zan-netmem!..

4 dokunulmazlık!

Şinasi Nahid Berker dostumuz, Balın otelinde bara dayanmış, cldli-yetle konferans veriyordu. Konferan-sın konusu da dokunulmazlıktı

«— Bey kardeşlerim» diyordu Şinasi Nahid, «yer yüzünde dört türlü dokunulmazlık var. Biri Pakistan-da ineklerin, biri Hindistanda öküz-lerin, biri..... Biri de...»

Birden kafasına bir şişe indi küüüüt diye... Bir senatör önündeki şişeyi kaptığı gibi indirmişti gazeteci dostumuzun ense kökünden, iki parmak yukarıya... Şinasi Nahid Berker, şokun gidip geldiği dokunurluğunun yıldızlı semasında düşünebildi kadar düşünüyordu «Buna da ne oluyor?».

Sahl senatör beye ne oluyordu?..

Nimer ARZİK

PEMBE

Sermet Muhtar Culus

MAŞLAHLI

HANIM

— 52 —

Dün, Hacı bey, yanındakileri savdıktan sonra bahçedeki hışırtı ve ayak sesi, mutlaka bu herifti. Ben, pencere önünde, aygın baygın çırpınırken, her halde dışarıdan gördü; gözüne kestirdi, kafayı çekip bu gece damladı.

Beni, kimbilir ne zannetti?

Ispazmozlar geçiriyordum. Ya herif kapıya yüklenirse, yumruklamağa, tekmelemeğe başlarsa, bizi mahalleye rezil ve rüsvay ederse..

Onu da geçelim, ya gene, evi aramağa geldik; içeri gireceğiz; tahki-kat yapacağız! diye tuttursan..

Kanarya, usulcacık:

— İşi bana bırak, korkma diyor sana! diye fısıldadıktan sonra kolunu pencereye dayıyarak, hızlı hızlı söylenmeğe başladı:

— Hacı beyciğim, o koltukta rahat edemedin; bu şezlongta tahtakurusu yok, buraya yaslan... Sivrisinekten yana da hiç üzülme. Cibilini kendi elceğizimle astım... Ne dedin, konyak mı?... İlahi beyciğim istediğin konyak olsun. Vakit geçse ne zararı var?. Şimdi Agavniyi eczahaneyeye koştururum, iki şişe daha aldırırım.

Aşağıya seslenir gibi yapıyordu:

— Agavni, çabuk iskarpinlerini giy, ermeni kilisesinin karşısındaki eczahaneyeye fırla. Hacı bey emretti, konyak istiyor... deyip iki şişe koltuğunun altına sıkıştır, soluğu burada al. Ha, onu söylemeği unuttum. Şayet eczahane kapalı ise vurup açtıracaksın.. Bak Hacı bey ne diyor?... İcap ederse noktaya veya devriyeye isimimi versin, dükkânı şıpşak açtırsın, diyor... Haydisene yahu, hâlâ yerinde mi sayıyorsun?

Kapının önündeki gölge o anda yok oldu.

Beş, on dakika bekledik; pencerelerden evin dört tarafını gözetledik. Çıt yok, yaprak kııldamıyor; taşın da arkası kesildi.

Şimdi de Kanarya ayaklanmıştı.

— Artık ne seni, ne de kimseyi dinlerim, diyordu.

Doğru aşağıya koştu; enişteyi uyandırdı. Necatüddin meselesine Topacı karıştırmadığımızı, ismi cismi bile geçmediğini, lâtife ettiğimizi söyledi.

Enişte yatağından zıppadak sıradı. O derece memnun ve mesrur ki, tarifi nakabil.

14

— Tu, Allah lâyığını versin... Lâtife lâtif gerekir. Böyle mantıksız ve münasebetsiz şaka olmaz!.. diye yüz buruştururken, bir taraftan da sevincinden zıp zıp zıplıyor, Kanaryayı, pencerenin önüne götürerek:

— Evlâdı arabın şerafet ve necabetine sözümüz yok, fakat şu komşumuz olacak nebbâş yani kefen soyucu kılıklı kem çehrenin ne yardı bir kimesne olduğunu gördünüz ya... Kazaskerzademizle arasındaki farkı anladınız ya!.. diyerek Ebuzarif beyin karanlık pencerelerini gösteriyor.

Yarın, alaca karanlıkta sokağı boy-lıyacağı, Topacın köşktine damlıyacağı muhakkak... Allah encamımızı hayretsin...

20 Haziran, Cuma

Kaç günkü helecan, geceli gündüzlü çarpıntı, durup dinlenmeden üzüntü... Harap oldum.

Allaha şükür, Hacı bey dün görünmedi; fakat her halde yarın boy gösterecek.

Enişte, dün sabah erkenden çıkmış, bir daha gelmedi; gidiş o gidiş.

Eniştenin Topaca müjde keş-turduğuna şüphe yok; amma nerede kaldı? Gitmesiyle dönmesi, hattâ Topacı da yanına alarak, buraya kadar getirmesi icap etmez miydi?

Bugün, yemekten sonra, üstüme bir gevşeklik gelmiş, karyolama uzanmışım.

Şu bir ayın içinde, başımıza gelenleri, gözümün önünden geçiriyor, daha gelecekleri de düşünüyor-dum. Hiç ümit etmediğimiz neler

göreceğiz, nelere şahit olacağız diye içimi kemiriyordum.

Eminim ki, dünyada benden talihsiz, benden bedbaht kimse yoktur.

Kanarya, sofada dolaşüyor; odadan odaya girip çıkıyor, arada bir de, Agavniye sesleniyor.

Telâşla içeri girdi. Yüzü askın, gözleri parlıyor.

— Yavruun, dedi, dünyadan habermiz yok. Pencereden başını uzat ta baksana, çayır yerinden oynuyor, yıkılıyor.

Ben, sersem sersem bakarken, izah ediyordu:

— Ayol şu Kuşdili çayırının kalabalığını görmüyor musun? Karınca gibi insan kaynıyor... Manakyanın mızıkasını duymuyor musun? Gür gür ortağı güretiliyor... Daha nice bir ev bekçiliği edeceğiz? Ömrümüz, günümüz, kümeşteki tavuklar gibi geçecek?.. Mahpuslar gibi dört duvara mı bakıp duracağız?

Yanıma çömelmiş, sönmüş cigarasını çeke çeke, asabiyetle söyleniyordu:

— Bir zamanlar, Razzaki zademizin yüzünden kapandık; görürse, bir şey derse diye atacağımız adımları şaşırdık. Beyimiz, mükâfat olarak evlendi; biz, güvce girmesinin yasını tuttuk. Arkadan Çamsakızı fellâhın kaygusu başladı. Daha arkadan, Necat çapkınının açtığı işler; hafiyele, zebellâlar, zorbalar.. Allah aşkına söyle, daha nice bir böyle bocalıyacağız, dünyayı kendimize zindan mı edeceğiz? Âlem, seyirlerde, seyranlarda gczip tozu-yor; piyasalarda, sandallarda sür-

tüp zevk ediyor, sazlarda, tiyatrolarda eğlenip safa sürüyor. Biz, bu karanlık evin kühi odalarında, mumhala gibi mi bekleyeceğiz?.. Otura otura, kapana kapana insanı merak kaplar, vehim bastırır. Adam, sinirli, illetli olur, taş ölçerim, selâmün kavlenlere uğrar da düşman-ları oh! der...

Ne zamandır şu Manakyanın tiyatrosundan mahrumuz.. Haydi çabuk hazırlan; gidelim, bir iki saat vakit geçirelim... Binemeciyanı, Şahinyanı görüp biraz içimiz açılınsın... Sinirlerim ayakta diyeceksen, acıklı yerlerde şanoya arkamı dön; alt kat localardaki beylerle avun... Kart pinponlarla içim kararacak dersin, Manakyan, Çaprastçıyan çıkınca başını çevir...

Kanarya, adamakıllı karar vermiş; ısrarda:

— Mabeyn takımlarının, vükelâ haremlelerinin oturduğu, en birinci localardan birine kuruluruz; hem oyunu seyrederez, hem kırmızı saçlı kemancının orkestrasını dinleriz, hem de bir kaç kişi görürüz.

— Şimdi locaya 50 kuruş vermenin lüzumu var mı? dememe kalmadan, elindekini uzattı:

— Bak, Hacı beyin kartı burada. O gün cüzdanından kâğıtları çıkarırken düşürmüştü de, ne olur ne olmaz, göğsüme sokmuştum.

Kartı aldım, okudum:

Musahibi hazreti şehriyar! Nutki. Arkasında, örümcek ayağı gezmiş gibi, kurşun kalemle yazılmış iki satır...

Kanarya, gözlerini açarak, yerinden fırlamış:

— Daha iyi ya, diyordu, körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz. Kartta, Nutki ağanın ismini görür görmez, öpüp de başa korlar; bizi koltukla içeri alırlar; locamıza yemişler, dondurmalar, kalıp sigaraları bile getirirler.

Ayşe hanım, büsbütün harekete gelmişti. Kahkahalar arasında diyordu ki:

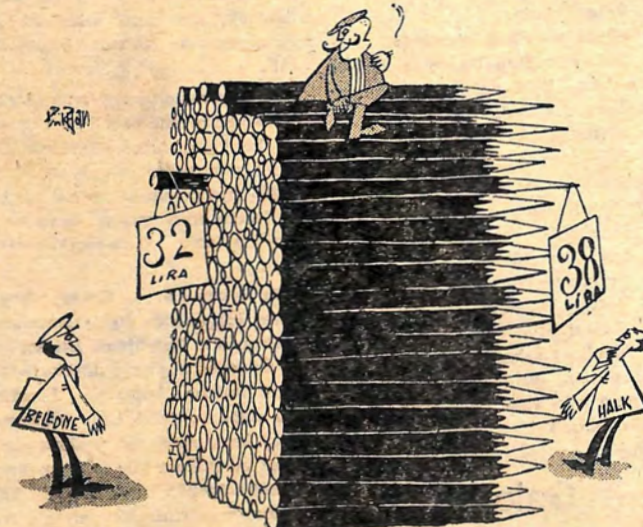
— Kâğıdın arkasındaki karınca duasını lâstikle siliveririz; kollarımızı sallıya sallıya, kapıdan gireriz; bilât kulübesindeki Manakyanın öğ-luna kartı gösterip baş locaya kuruluruz.

Ayşe hanım, eteklerini beline toplamış, kabına sığamıyordu:

— Saate bak, geç kalmıyalım. Ben, on dakikaya kadar hazırım...

(Devamı var)

Oduncular oduna zam yaptılar. (Gazeteler)

YAZISIZ

bir çalgıcının seyahati

cizen:

BÜLENT
SEREN

BES

Genç Kız

Yazar:
RONA JAFFE
Çeviren:
GÖNÜL SUVEREN

— 65 —

— «Fakat onunki pek azdı.»
Caroline, «İşte,» diye düşündü. «Yine iktisat etmeğe kalkıyor, Ne de yalancı.» Genç kız da hemen yalan söyledi. «Biliyorum. Miss Farrow bunun ne kadar olduğunu bana söylemişti.»

— «Ya?.. O halde sana da aynıını veririm.»

— «Teşekkür ederim.» Mahcup bir tavırla öüne baktı, halbuki o anda cesaretini topluyordu. Başını kaldırarak; «Noel yaklaştığına göre muhakkak ki maasımı zam yapılacak» dedi. «Haftada yirmi dolar kâfi gelir. Bunun Miss Farrow'un aldığı kadar olmadığını biliyorum, fakat şimdilik yetisir.»

Mr. Shalimar, «Zam için bir şey söyleyemem,» diye cevap verdi. «Neticede bu yeni iş son derecede şerefli bir vazife. Tabii zam alacaksın, ama belki bu yirmi dolar olmaz. Yayınevi o kadar zengin değil.»

Caroline, «Ahlâksız herif,» diye düşündü. «Zeki okuyucuların Miss Farrow'un işini mükemmel şekilde yapacaklarını neden düşündüğünü şimdi anlamadım. Daha ucuza demek istemiş...» Caroline, «Bu ricamı unutmayacağımı umarım,» diyerek ayağa kalktı. «Çok teşekkür ederim, elimden geleni yapacağım.»

Mr. Shalimar elini salladı. «Arada sırada gel beni gör.»

Caroline odasında muharrirlerin listesini heyecanla okudu. Bir gece evvel Paul, ona Miss Farrow'un yerine geçmek istediğini söylediği zaman, bunun hemen olabileceğini aklına bile gelmemişti... Mr. Shalimar'ın cimriliği yüzünden duyduğu hiddet yavaş yavaş geçmeğe başlamıştı. Miss Farrow'dan daha iyi çalışacaktı - Bunu herkes yapabiliirdi! O zaman maasını ister istemez arttıracaklardı. Hesap da acılacaktı... O artık hakiki bir Yazı İşleri Müdürüydü. Miss Farrow gibi... Mike gibi... Hakiki bir Yazı İşleri Müdürü...

APRİL

Büyük şehirlerde bayram biraz yorucu olur, belki de herkes hayatından memnunmuş gibi bir tavır takınmak mecburiyetinde kalır da ondan. Küçük şehirlerde Noel hazırlığı günlerce evvel başlar, ağaçlar süslenir, insanlar birbirlerine daha yaklaşırlar. New York'a başka şehirlerden gelmiş olanlar, memleketlerini özleyip dururlar, zira bayram onlar için aileleriyle birlikte geçirecek mes'ut saatler demektir. Aileleri olmanın veya herhangi bir sebepten doğdukları şehirleri düşünmeyenler, o parti senin, bu parti benim dolaşır, içerek, gülererek eski günleri hatırlamamaya çalışır ve birbirlerini de, «Noel'den nefret ediyorum» derler.

O sene de Noel yaklaşırken, April Morrison kararsızlıkla kıvranıp duruyordu. Eve mi gitmeliydi? Dexter'in kendisini başından atmasından sonra o kadar üzülmişti ki, New York'da kalıp bir kenara saklanmak istiyordu. Üstelik Colorado'ya Sonbaharda evleneceğini de yazmıştı, şimdi onların yüzüne nasıl bakacaktı? Sonra Dexter Key de, New York'daydı, belki günün birinde April onunla konuşmağa da muvaffak olabilecekti.

Genç kız, Dexter'in annesiyle babasının Noel gecesi büyük bir parti verdiğini biliyordu. Partieye hem kendi ahbabları ve hem de Dexter'in arkadaşlarını davet ederlerdi. Bir sene evvel April Colorado'da olduğu için partieye gidememişti. Fakat genç kız onların nerede oturduğunu ve ne yapacağını da biliyordu.

Belki bu delice bir şeydi, fakat April aldırımıyordu bile. Bunu yapacağını bilmek, Dexter onu terk edeliden beri April'i ilk defa sevinirdi. Noel gecesi en güzel elbisesini giyerken elleri titriyordu. Saçlarını yaptırmış makyajına bilhassa itina etmişti.

Saçının dağılması için Dexter'in annesiyle babasının apartmanına taksitile gitti, arabadan inerken on bire çeyrek vardı. April kapıdan girdiğini fark etmesinler diye bilhassa bu geç saati seçmişti. Farketseler bile içindeki Dexter'le konuşma arzusu, dayanılmaz bir hal almıştı. Genç adama doğru ilerlemeğe başladı.

Biri, «Merhaba,» dedi, April, korkuyla başını kaldırdı. Dexter'in arkadaşlarından biriydi bu. Mânasız, suratlı, kahve rengi saçlı bir genç.

— «A... Chet sen miydin?»

— «Evet. Nasılsın April?»

April gülererek, «İyiymi,» diye yalan söyledi. Bir taraftan da çocuğu başından nasıl atacağını düşünüyordu.

Chet, «Seni yazdan beri görmedim,» dedi.

April onu daha iyi hatırlamağa başlamıştı, Dexter bakmazken bu ona sulanan gençti. Genç kız onun kendisinden hoşlanıp hoşlanmadığını dan da emin değildi. Belki o sadece şu mahut sulu gençlerdendi. April bir zamanlar onun Dexter'le aralarında olanları bilip bilmediğini de düşünmüştü. Fakat şimdi bunlara aldırdığı yoktu, yegâne arzusu Chet'i başından atmaktı.

Chet, «Buraya biriyle mi geldin?» diye sordu.

— «Ben... Hayır... Evet...»

Genç adam gülmeğe başladı. «Evet mi, hayır mı?»

— «Hayır. Sadece davet edildim.»

Chet memnun memnun cevap verdi. «Ben de yalnız geldim. Sana içki getireyim mi?»

— «Şimdi istemem. Teşekkür ederim. Birini görmem lazım.»

— «Dexter mi?»

April hayretle ona baktı. «Neden Dexter?»

— «Onun iyi arkadaşydın da...»

Yüzündeki tebessüm müstehzileşmiş miydi?

April, «Yine de arkadaşız,» dedi. «Ev sahibi o olduğuna göre kendisine «Merhaba» demek istiyorum. Seni sonra görürüm.»

Chet güldü. «Sen beni görmesen bile ben seni görürüm. Sana iyi şanslar dilerim.»

Artık hepsi de çakır keyf oldukları için partieye güzel bir kız daha geldiğine sevineceklerdi. April titriyordu, hem heyecanlıydı, hem de korkuyordu. Asansörden çıkarken kulağına müthiş bir gürültü geldi. Keylerin kapısına koskocaman bir çelenk takılmıştı, kapı da kilitliydi. April saçını düzelttikten sonra zile bastı:

Kapıyı hizmetçi açtı. Siyah parlak elbisesi, küçücük kolah önlüklü zayıf bir kız. Galiba o akşamki parti için tutulmuştu. April'e baktı, ondan hoşlanmış olacaktı ki, mahcup bir tavırla gülümsüyerek, «Buyurun,» dedi. «Paltonuzu bu tarafa koyun.»

April cabucak hizmetçinin peşinden yürüdü, bir taraftan da etrafına bakınıyordu. Burası yüksek tavanlı, kocaman salonlu büyük bir apartmandı. Etrafta aynalar, pahalı Fransız möblesi vardı. Odalardan birine portmantolar dizilmişti. Hizmetçi April'in bir senelik Kaşmir paltosunu, kahverengi bir şizlonla, bir astraganın arasına astı. Sonra da April'i yalnız bırakarak dışarı koştu.

Demek Dexter'in annesiyle babasının eviydi burası... Bu evdeki her şeyi seviyordu, çünkü bunlar Dexter'e yakın şeylerdi. Belki de burası küçükkün onun yatak odasıydı? Kapıdan çıkarak ilerlemeğe başladı. Aralık kapılardan içeri bir göz atmağı da ihmal etmiyordu. Sağda çift yataklı bir oda vardı. Dexter'in annesiyle babasının odasıydı bu herhalde. Sonra bir misafir yatak odası... «Acaba bu onun eski odası mı?» April içeri girip, Dexter'in eski eşyalarını okşamak istiyordu. Fakat onun yerine misafirlerin arasında geçerek üstünde koskocaman kristal bir punç kasesi olan masaya gitti. Uniformalı bir usak ona bir kadeh uzattı. Biraz ileride, tavana kadar yükselen süslü bir Noel ağacı vardı. Ağacın altı ise renkli hedive paketleri ile doluydu. Bu April'in memleketindeyken süsle-dikleri ağaca o kadar benziyordu ki, genç kız birdenbire rahatladı, artık gecenin iyi bir şekilde sona ereceğine de inanıyordu.

Gözleriyle Dexter'i aramağa başladı. Konuşan, gülen misafirler arasında onu evvelâ farkedemedi... Sonra gördü... Beyaz ipek perdeli pencerenin önünde duruyordu genç adam. Uzun boylu, esmer, yakışıklı ve korkulacak kadar aşına... Elinde bir kadeh vardı ve yanındaki kıza konuşuyordu. Kız Dexter'den çok kısaydı, bu yüzden April kalabalığın arasından onu kolayca görememekteydi. April, «Ah, Dexter,» diye düşündü. «Ah Dexter!» Orada durmak, nazarı klikkti celbetmeden genç adama bakmak istiyordu. O sevgili çehreyi ebediyen kaybetmeği arzuluyor, fakat bir taraftan da Dexter'in kendisini tekrar incimesinden korkuyordu.

April gözlerini Dexter'e dikerek pencereye doğru gitti. Nihayet genç damın önünde durdu, ona o kadar yakındı ki, traştan sonra sürdüğü kolonyanın kokusunu bile duyuyordu. Bu çok hafif bir kokuydu, fakat eski hatıraların canlanması

sebebi oldu. April neredeyse düşün bayılacaktı. «Dexter,» dedi.

Genç adam başını çevirerek ona baktı. O anda yüzünde hislerini belli edecek hiç bir ifade de yoktu. Ne hayret, ne hiddet ve ne de memnuniyet. «Merhaba» diye cevap verdi. Bir an sustu, sonra yanındaki kıza dönerek onları tanıştırdı. «Ruth Potter, April Morrison.»

— «Memnun oldum...» İki kız bir an birbirlerine baktılar, karşılıklı gözleriyle şöyle bir tarttılar. Ruth Potter kısacık boylu, yuvarlak yüzlü bir kızdı, arkasına da yemyeşil bir elbise giymişti. April'in bir rakibe değil, sadece bir kokteyl ahbabı olduğuna inanmıştı herhalde. Gülererek, «Seni sonra görürüm, Dexter,» dedi. «Gidip kendisiyle konuşmazsam Bunny bana kızar.» Yanlarından ayrılarak başka bir guruba doğru ilerledi.

April, «Kim o?» diye sordu.

— «Eski bir arkadaş,» Dexter de onun yanından uzaklaşmağa hazırlanıyordu. «Kadehimi doldurtayım.»

— «Beni gördüğüne şaştın mı?»

— «Bunu sen benden iyi biliyorsun.»

— «Seni... Çoktan beri görmedim.»

Dexter, ona nazaketle muamele etmesi lazım geldiğini hatırlamış gibi bir tavırla, «Nasılsın?» diye sordu.

April fısıldadı. «Ah, Dexter... Ah, Dexter... O kadar hastayım ki. Bilmiyorsun.» Gözleri dolmuştu, sesinin titrememesi için elinden geleni yapıyordu. Burada rezalet çıkarmağa niyeti yoktu, partieye onun için gelmemişti.

— «Nen var?» Dexter'in sesinde ilk defa gayet hafif bir endişe belirmişti.

April, «Çok feci,» diye fısıldadı.

— «Nen var dedim.» Endişesi artmıştı Dexter'in.

— «Ne yemek yiyebildim, ne de uyudum. Beş kilo verdim...»

— «Neden?»

April cevap veremedi, Dexter'in ne beklediğini anlamıştı. Genç adam onun müthiş bir hastalığı olduğunu söyleyeceğini zannediyordu. Bir felâket bekliyordu o. Ve felâketten daha hafif bir şey de kendisini tatmin etmiyecekti, zira endişelenmek lütfunda bulunmuş bir kere. April bunu çok geç farketmişti, artık geri dönmeksinin de imkânı yoktu.

Dexter, «Nen var?» diye tekrarladı.

— «Seni çok özledim.»

— «Ya... Yüzündeki merak ve endişeli ifade hiddete dönüvermişti. «O kadar mı?»

April onun elini tutmak istiyordu, bileğine dokundu. «Dünyada sevdiğim: yegâne insan sensin,» diye fısıldadı. «Sen benim ilk aşkımsın. Seni çok seviyorum. Yalvarırım bana bir fırsat daha ver.»

(Devamı var)

Reklamcılık — 4941 - 214

KOMİSER
OSMAN

KUÇERO'YA
KARŞI

11

OSMAN, ONİKİ KÖYÜN AĞASINI
VE ETRAFINDAKİLERİ SOYAR..

HA SÖYLE.
HAKARET ETME-
SEYDİNİZ BANA,
BU ŞEKİLDE
SOYMAZDIM SİZİ.

VALLAHİ BOŞAR
BİZİ AĞA..

AĞANIN
HANIMLARI-
NI HİÇ BÖYLE
DÜŞÜNMEZDİM
BEN!

HAYDİ BAKALIM, CANINIZI KURTAR-
MAK İSTİYORSANIZ DOĞRU
ARABAYA. MARS, MARS!

NASIL GİRECEKLER
KÖYE BUNLAR?

KÖYLÜLERE
EĞLENCE
ÇIKALAK.

PEKİ, NE YAPACAGIZ
BU KADAR ESYAYI PARA-
YI KOMSERİM?

HELE BİR YÜKLE AT-
LARADA ONLARI, AZ
SONRA ÖĞRENİRSİN.

BİRKAÇ SAAT SONRA BİR KÖYDE ...

KOSUN LEN!
İKİ ADAM GELMİŞ, ETRA-
FA PARA SERPİYOR-
LARMİŞ.

İSTE BÖYLE. BANA FAKİRİN DOSTU
OSMAN DERLER.. KUÇEROYA BENZE-
MEM BEN. SİZİ SOYANLARDAN ALDIKLA-
RIMI SİZLERE DAĞITACAĞIMYİNE

SAGOL YİĞİT.
ALLAH KORUSUN
SENİ.

ALLAH KESENE
BİNBİR BERE-
KET VERSİN!

ALLAH KUÇERO-
NUN ŞERRİNDEN
KORUSUN.

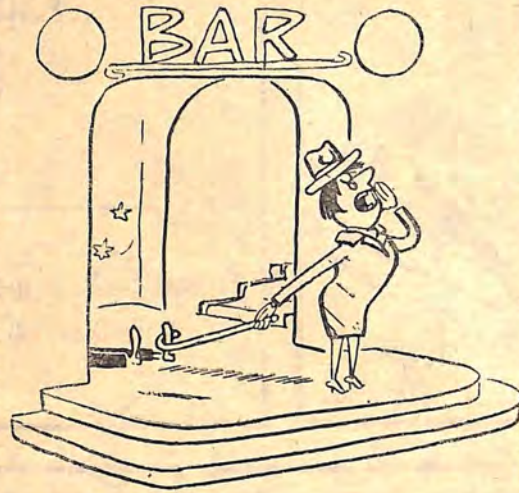
ALLAH
NE MURADIN
VARSA VERSİN

dünya KARİKATÜRLERİ

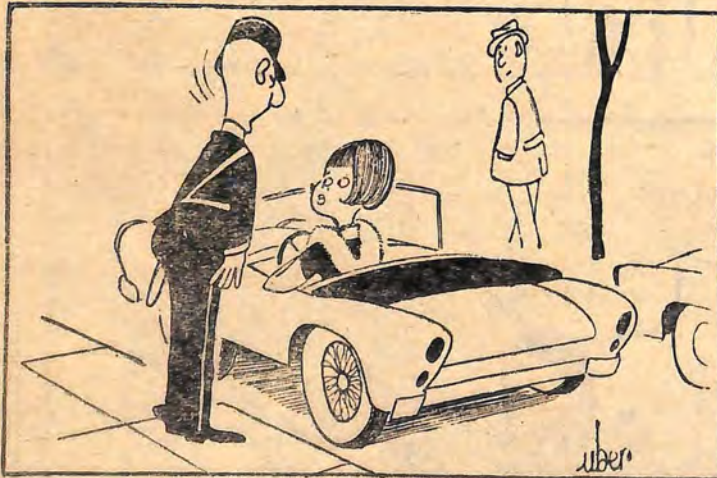
- SSSST, ALBER !

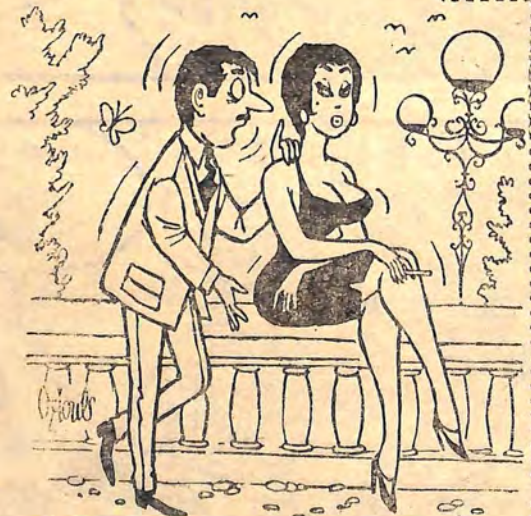
- HEEY, HAMAL !

- VALLAHİ BANA "KOCANIZIN YARDIMCISIYIM" DEDİ...

- BANA BAK, EVDE DEĞİLİZ. BURADA BENİM SÖZÜM GEÇER!

- ANNENİ DE BERABER ALSAM, BABAN YİNE RAZI OLMAZ MI ?

Soğan, sarmısak, ve tütün kokuları ile ağız ve vücuttan intişar eden nahoş kokuları izale eder Ağızda eritilen tabletler latif bir rayiha bırakır.

KLOROFILLI
Mental
TABLETLERİ

AK. 215

Reklâmlar için en iyi vasıta Gazete ve Dergilerdir.

*Gazete ve Dergiler için de
en güvenilir aracı
Yeni açılan Erzurum ve Diyarbakır
Şubeleriyle*

Basın ilân Kurumu'dur.

- GENEL MÜDÜRLÜK :** İSTANBUL, Türk Ocağı Cad. No. 1 Kat 3
Telefon : 22 43 84 — 22 43 85
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** İSTANBUL, Türk Ocağı Cad. No. 1 Kat 3
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** ANKARA, Ulus İşhanı «E» Bloku Kat 3
No. 41 Telefon : 10 58 17 — 10 57 87
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** İZMİR, İkinci Kordon Mimar Kemalettin Cad. Küçük Kardiçalı Han Telefon : 23911
TELGRAF : BASINKURUMU
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** ADANA, Abidin Paşa Cad. Remo İşhanı No. 46
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** BURSA, İnönü Cad. Aysan Han No. 28
Telefon : 2552
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** DİYARBAKIR, İnönü Cad. İşmenhan kat 2, No. 23
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** ESKİŞEHİR, Porsuk İşhanı Kat 2 No. 1
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** ERZURUM, Belediye Binasında.
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** KONYA, Müze Caddesi İşçi Sigortaları İşhanı kat 2 No. 8 Telefon : 1880 - 75
- ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ :** ZONGULDAK, Amele Birliği Pasajı No. 15/16 Telefon : 2038

Basın - 20259 - 216

**Dikkat! kaçmaz çorap imâl ettiğini
herkes iddia edebilir fakat**

Hakiki

Dikişli kaçmaz çorap
Türkiyede yalnız
Kazova Fabrikalarında
imâl edilmektedir.

ASGARİ 3-6 ay
giyebilirsiniz.

10 DENYE
Dikişli

Hermin
KAÇMAZ yüksek evsafıdır.

Kazova
GIYİMDE ZERAFET YARATIR

Mamullerimizi Kazova mağazlarından ve
Büyük Tuhafiyecilerden ısrarla arayınız.

İlançılık - 8730 - 217

AKHAKA

-ŞİMDİ DE SANA ANLATTIKLARIMIN
RESİMLERİNİ GÖSTEREYİM!..

-KUCAĞIMDA, DURMADAN OKSANMAK İSTEYEN,
SICACIK BİRİ VAR.. BİL BAKAYIM KİM?..

-BRAVO ÇOCUKLAR, TAM FORMUNUZDASINIZ!..

-NE OLUR, GEL BENİMLE... GÖREN-
LER "BRAVO, NE GÜZEL BİR KEK-
LİK AYLAMIŞ" DESİNLER!